

Α.Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ : ΚΛΑΔΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΡΑΠΕΖΩΝ
ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΠΑΝΑΓΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ : ΜΠΕΛΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΣΜΑΡΑΓΔΑ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ: 13827

Πίνακας Περιεχομένων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΑΣ	8
1.1 ΤΡΟΠΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΑΣ	8
1.2 Η ΑΡΧΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	9
1.2.1 ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ.....	9
1.3 ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ.....	11
1.4 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟ ΜΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΑΣ ΚΑΙ ΕΝ ΜΕΣΩ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ	13
1.5 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΔΡΟΥΝ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ	15
1.5.1 Η ΈΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑΣ	15
1.5.2 ΜΟΝΤΕΛΟ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	16
1.5.3 ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΤΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ	17
1.5.4 ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	17
1.5.5 ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑΣ.....	18
1.5.6 ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΣΤΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ.....	18
1.5.7 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΜΑΚΡΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑΣ.....	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΒΑΣΙΚΕΣ ΈΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	20
2.1 Η ΈΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	20
2.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ	21
2.3 ΔΙΘΕΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	25
2.4 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΔΟΜΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	26
2.5 ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: ΚΛΑΔΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	32
3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	32
3.2 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	34
3.3 ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	35
3.4 ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΤΡΑΠΕΖΩΝ.....	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ : ΒΑΣΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ	40
4.1 ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ	40
4.1.2 ΕΙΔΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ.....	41
4.1.3 ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ.....	42
4.2 ΜΕΣΟΛΑΒΗΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΜΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	43
4.2.1 ΕΓΓΥΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ	43

4.2.2	ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	43
4.2.3	ΛΟΙΠΕΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ.....	43
4.2.4	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	44
4.2.5	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	44
4.2.6	ΡΟΗ ΕΣΟΔΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	45
4.3	ΑΓΟΡΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ.....	45
4.3.1	ΕΙΔΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ	46
4.3.2	ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	47
4.3.4	ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ.....	47
4.4	ΣΥΓΚΡΕΚΡΙΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΚΛΑΔΟ ΚΑΙ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΕΚΕΙΝΟΙ ΝΑ ΑΝΤΑΠΕΞΕΡΧΟΝΤΑΙ ΟΡΘΑ ΣΤΙΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	49
4.4.1	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΝΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	49
4.4.2	ΑΝΑΓΚΗ ΓΝΩΣΕΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ.....	49
4.4.3	ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΣΕ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΟΠΩΣ ΑΝΑΛΥΣΗ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΟΣΟΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ.....	50
4.4.4	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΦΟΣΙΩΜΕΝΩΝ ΠΕΛΑΤΩΝ	50
4.4.5	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΧΕΙΡΙΣΜΟ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΑΞΙΟΓΡΑΦΩΝ.....	52
4.4.6	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	52
4.4.7	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΡΤΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ	53
4.4.8	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	53
4.4.9	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	54
	ΕΠΙΛΟΓΟΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	59
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - REFERENCES	61
	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	61

Περίληψη

Βασικός σκοπός της παρούσης πτυχιακής μελέτης, αναφέρεται η μελέτη και παράθεση στοιχείων σχετικά με το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Τραπεζών και τις σχετικές Τραπεζικές Εργασίες. Προκειμένου λοιπόν η εν λόγω μελέτη να θεωρείται ορθή αλλά και αντιπροσωπευτική ως προς το θέμα που εξετάζει, διαχωρίζεται αντίστοιχα σε τέσσερα (4) κεφάλαια και όπου στο μεν πρώτο εξετάζεται η Λειτουργία και τα Χαρακτηριστικά των Εμπορικών Τραπεζών στις Μέρες μας, στο δεύτερο κεφάλαιο εξετάζονται οι Βασικές Έννοιες και Αρχές της Λογιστικής Επιχειρήσεων, στο τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Τραπεζών και τέλος στο τέταρτο κεφάλαιο αναφέρονται οι Βασικές Τραπεζικές Εργασίες Καταθέσεων και Μεσολάβησης.

Εισαγωγή

Σχετικά με τις αρχές λειτουργίας των εμπορικών λειτουργία των τραπεζών αλλά και γενικότερα του τραπεζικού κλάδου μέσα στη δεκαετία του 1950, άρχισαν να εμφανίζονται σιγά σιγά τα πρώτα δείγματα της χρηματοοικονομικής και της εμπορικής τους λειτουργίας. Ο βασικότερος λόγος ήταν ότι η παγκόσμια οικονομική ύφεση του 1930 και ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος εμπόδισαν την παγκόσμια ανάπτυξη των πολυεθνικών εταιρειών. Γεγονότα όπως η συμφωνία του Bretton Woods και η σταθεροποίηση των συναλλαγματικών ισοτιμιών έφεραν μια σημαντική αλλαγή. Η απότομη και ραγδαία αύξηση στο χώρο των εμπορικών τραπεζών προκλήθηκε από δυο βασικούς παράγοντες (Παπούλιας 2001):

Αύξηση των πολυεθνικών επιχειρήσεων

Μέσα από αυτήν την παγκόσμια αύξηση μετά τον παγκόσμιο πόλεμο, προκλήθηκε στο εξωτερικό η εμπορική δραστηριότητα. Στα πλαίσια του συγκεκριμένου πεδίου των πολυεθνικών εταιρειών, οι τράπεζες έπρεπε να ακολουθήσουν τις θυγατρικές αυτών με στόχο να διατηρήσουν την πλεονεκτική σχέση που είχαν ήδη δημιουργήσει και ταυτόχρονα να ανταπεξέλθουν στον ανταγωνισμό. Η πολιτική προστασίας την οποία και εφάρμοσαν αποτέλεσε μια από τις βασικές αιτίες για την αύξηση των πολυεθνικών επιχειρήσεων. Τη εφάρμοσαν οι περισσότερες κυβερνήσεις και είχε σαν αποτέλεσμα την ελεύθερη ανάπτυξη του εμπορίου.

Ανάπτυξη της αγοράς του ευρωσυναλλάγματος

Εννοείται η απελευθέρωση του οποιοδήποτε νομίσματος το οποίο και χρησιμοποιείται για δημιουργία συναλλαγών από την χώρα έκδοσης σε μια χώρα διαφορετική. Αφορά τις συναλλαγές οι οποίες γίνονται ανάμεσα σε διαφορετικά νομίσματα και ονομάζεται ευροαγορά. Από τα πλεονάσματα των δολαρίων τα οποία και είχαν οι πολυεθνικές εμφανίσθηκαν και οι πρώτες αυτές αγορές. Για παράδειγμα, στο Λονδίνο υπήρχαν τέτοιες επιχειρήσεις μιας και η χώρα αυτή αποτελούσε το κέντρο για να αναπτυχθεί μια τέτοια αγορά παγκοσμίως. Επίσης το έλλειμμα του ισοζυγίου πληρωμών στις ΗΠΑ

ήταν ένας άλλος σημαντικός παράγοντας της αύξησης καθώς και οι περιορισμοί από την αμερικάνικη κυβέρνηση στο τραπεζικό σύστημα.

Ανάπτυξη της αγοράς ευρωχρεογράφων

Είναι μια διεθνής κεφαλαιαγορά η οποία σχετίζεται με μακροπρόθεσμες ομολογίες. Η χώρα έκδοσης αυτών, η χώρα διαπραγμάτευσης και το νόμισμα το οποίο εκφράζει αυτά είναι τα χαρακτηριστικά τα οποία διακρίνουν τα συγκεκριμένα ομόλογα. Οι κατηγορίες στις οποίες διακρίνονται τα διεθνή ομόλογα είναι τα ξένα, τα ευρωομόλογα και τα παγκόσμια.

Δημιουργία αγοράς πιστώσεων

Το 1970 το πιο ίσως σημαντικό πρόβλημα το οποίο αντιμετώπιζε η εμπορική διεθνής τραπεζική ήταν αυτό της παροχής δανείων με μακροπρόθεσμους στόχους. Το επιτόκιο τους ήταν σταθερό και αυτό ήταν κάτι το οποίο οι τράπεζες δεν το ήθελαν αφού ο ολοένα αυξανόμενος πληθωρισμός και τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια του ευρωσυναλλάγματος ήταν σημαντικοί παράγοντες. Το πρόβλημα λύθηκε από την εμφάνιση των κοινοπρακτικών ευρωπιστώσεων με κυμαινόμενο επιτόκιο. Οι απότομες διακυμάνσεις του πληθωρισμού λύθηκαν. Μέσα από αυτό το πλαίσιο, οι τράπεζες μπόρεσαν και προχώρησαν σε διεθνείς συνεργασίες και απέκτησαν το πλεονέκτημα του ανταγωνισμού σε σχέση με τις εγχώριες εμπορικές τράπεζες.

Έτσι δημιουργήθηκαν δίκτυα εμπορικών τραπεζών τα οποία στο εξωτερικό δημιούργησαν και τις συνεργασίες με επιχειρήσεις προκειμένου να διοχετευτεί ρευστότητα σε δάνεια με αυτή τη μορφή. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι η παρουσία και η χρήση των δημοσίων σχέσεων και της επικοινωνίας ήταν απαραίτητη. Ειδικά μετά την αύξηση του πληθυσμού, των πόλεων, της μαζικής παραγωγής και της βιομηχανικής παραγωγής. Αλλά και της ποσότητας των παραγόμενων αγαθών και την επέκταση των δρόμων και σιδηροδρόμων. Στην πραγματικότητα δεν είναι τίποτε άλλο από μια συνεχή μεταβαλλόμενη διαδικασία η οποία χαρακτηρίζεται από νέα προϊόντα και

τεχνικές επικοινωνίας. Τεχνικές που αποσκοπούν σε ανταλλαγές ανάμεσα σε διεθνείς αγορές και σε εγχώριους τραπεζικούς ομίλους.

Κεφάλαιο Πρώτο: Η Λειτουργία και τα Χαρακτηριστικά των Εμπορικών Τραπεζών στις Μέρες μας

1.1 Τρόπος Λειτουργίας των Εμπορικών Τραπεζών στις Μέρες μας

Η ελληνική τραπεζική αγορά και σε σχέση με την Ευρωπαϊκή αγορά, φέρει κάποιες διαφορές αλλά και ιδιομορφίες. Φυσικά σοβαρό λόγο παίζουν τα ελληνικά χαρακτηριστικά των αγορών αλλά και το τραπεζικό σύστημα με τα ιδιόμορφα χαρακτηριστικά του. Βασικό χαρακτηριστικό είναι η μεγάλη συγκέντρωση της ελληνικής τραπεζικής αγορά στην οποία πρωταγωνιστές είναι η Εθνική και η Τράπεζα Πειραιώς. Στοιχεία όπως το ύψος και η εξέλιξη των μεριδίων των τραπεζών σε αγορές καταθέσεων και χορηγήσεων αποτελούν και τον συγκεντρωτικό χαρακτήρα της τραπεζικής αγοράς (Lingg 1996).

Παρ' όλα αυτά έχει παρατηρηθεί μια μείωση του βαθμού συγκέντρωσης. Μόνο οι τράπεζες εκείνες οι οποίες μπορούν και αξιοποιούν τα βασικά τους πλεονεκτήματα μέσα στο πλαίσιο της τραπεζικής αγοράς, θα παραμείνουν ανταγωνιστικές (Gibbons–Wood and Lange 2000). Για αυτόν ακριβώς το λόγο και η εκπαίδευση των υπαλλήλων σε αυτές δίνονται μέσα από όρους σύμφωνα με τις Πετρίδου και Glaveli (2006), ως εξής :

- Οργανωσιακή ανάπτυξη και ομογενοποίηση
- Απόκτηση ανταγωνιστικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων
- Αλλαγή κουλτούρας και ρόλων
- Μείωση εντάσεων και ανασφάλειας
- Δέσμευση
- Λιγότερες συγκρούσεις στην εργασία
- Αύξηση ανταγωνιστικότητας και οργανωσιακής ανανέωσης.

Αυτό βέβαια που απορρέει είναι πως η ικανοποίηση των τραπεζικών πελατών είναι και ο βασικός στόχος των υπαλλήλων μιας τράπεζας και για αυτό τον λόγο θα πρέπει να εφαρμοσθεί μια κουλτούρα η οποία θ' αφορά την πώληση. Μια κουλτούρα που θα είναι προσανατολισμένη σε αυτόν τον

σκοπό. Όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι θα πρέπει να αλλάξουν τον ρόλο τους από tellers σε εμπόρους. Ένας νέος ρόλος που είναι ευρύς και σύνθετος. Ο σύγχρονος τραπεζικός υπάλληλος θα πρέπει να είναι οικονομικός σύμβουλος και όχι ένας διαμεσολαβητής. Θα πρέπει να είναι σε θέση να καταλάβει τις ανάγκες των πελατών και να προτείνει λύσεις. Λύσεις οι οποίες θα αναλύονται λεπτομερώς και θα μπορούν να εφαρμοσθούν. Πέρα όμως από τις τεχνικές δεξιότητες οι οποίες είναι σχετικές με τις τραπεζικές εργασίες οι υπάλληλοι θα πρέπει να κατέχουν και δεξιότητες προσωπικές υψηλού βαθμού και προδιαγραφών. Κάποιες από αυτές είναι (Gibbons–Wood and Lange 2000):

- Ευελιξία
- Δημιουργικότητα
- Αυτόνομη σκέψη
- Ικανότητες διαπραγμάτευσης
- Δυνατότητα προσαρμογής σε ποικίλες καταστάσεις
- Δυνατότητα επίλυσης προβλημάτων

Το βασικό όμως όλων είναι να υπάρχουν άτομα τα οποία να μπορούν να ανταπεξέλθουν σε τυχόν προβλήματα που μπορεί να προκύψουν μέσα σε μια ομάδα. Έτσι σαν αποτέλεσμα προκύπτει ότι η αναπτυξιακή πολιτική των τραπεζών αποσκοπεί σε μια δημιουργία περιβάλλοντος το οποίο εστιάζει στην μάθηση και στον δομικό επανασχεδιασμό. Στόχος βασικός είναι η ανταγωνιστικότητα και η οργανωσιακή ανανέωση (Glaveli και Kufidu (2005).

1.2 Η Αρχή Λειτουργίας των Εμπορικών Τραπεζών

1.2.1 Βασικές Λειτουργίες Χρηματοοικονομικών και Εμπορικών Τραπεζών

Σαν βασικές λειτουργίες των εμπορικών και χρηματοοικονομικών τραπεζών αναφέρονται η χρηματική και η πιστωτική. Χρηματική είναι αυτή που προχωρά σε διευκόλυνση χρηματικών συναλλαγών αφού έχει τη δυνατότητα να δώσει το χρηματικό ποσό. Το ποσό αυτό το διαχειρίζεται κάποιο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα η κεντρική τράπεζα καθώς και ένα σύστημα από πληρωμές και εκκαθαρίσεις συναλλαγών (Παπούλιας 2001). Ότι αφορά

την χρηματοοικονομική και εμπορική τραπεζική σε διεθνές επίπεδο μπορεί και προχωρά σε χρηματική λειτουργία, αφού παρέχει χρηματικά μέσα πληρωμών καθώς και διεθνή συστήματα πληρωμών και εκκαθάριση συναλλαγών. Η χρηματική λειτουργία σε διεθνές επίπεδο εκπληρώνεται από την χρηματοοικονομική και την εμπορική τραπεζική.

Αυτό γίνεται με το να παρέχονται διεθνή χρηματικά ποσά μέσα από πληρωμές αλλά και με εκκαθαρίσεις συναλλαγών. Το διεθνές νομισματικό σύστημα είναι αυτό που εκπληρώνει τα παραπάνω και είναι αυτό που επικρατεί σε κάθε γεωγραφική περιοχή ή σε κάθε χρονική περίοδο. Δηλαδή μόνο στο πλαίσιο του υπάρχοντος νομισματικού συστήματος γίνεται και η χρηματική λειτουργία των χρηματοοικονομικών εμπορικών τραπεζών. Αυτό σημαίνει από τη μια πλευρά στην παροχή κάποιου διεθνούς χρηματικού ποσού και από την άλλη στην μετατροπή του εθνικού νομίσματος (Παπούλιας 2001).

Έπειτα από την οικονομική και νομισματική ενοποίηση της Ευρώπης, ολόκληρο το σύστημα και η λειτουργία των εμπορικών τραπεζών άλλαξε. Από τις εθνικές τράπεζες έχει αφαιρεθεί στις μέρες μας η χρηματική λειτουργία και ασκείται μόνο σε διεθνές επίπεδο από το ευρωπαϊκό σύστημα κεντρικών τραπεζών. Η διαδικασία της πιστωτικής λειτουργίας είναι η διαμεσολάβηση των πλεονασματικών και των ελλειμματικών οικονομικών μονάδων προκειμένου να γίνει η μεταφορά και η σωστή κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων. Ο τρόπος με τον οποίο γίνεται η διαμεσολάβηση ανάμεσα σε κράτη είναι ο παραδοσιακός χωρίς αυτή του χρηματοπιστωτικού ενδιάμεσου.

Θα πρέπει να σημειωθεί επίσης πως από το 1970 και έπειτα, μεγάλη αύξηση σημείωσε και η διαμεσολάβηση ανάμεσα σε κράτη και ιδιωτικές επιχειρήσεις. Η ανακύκλωση του πετροδολαρίου αποτέλεσε σημαντικό λόγο για κάτι τέτοιο. Η μορφή αυτή πραγματοποιείται μέσω ευρωαγορών ή με την εγκατάσταση ξένων τραπεζών στην ελλειμματική χώρα. Τα τελευταία χρόνια είναι πολύ γνωστή και η διαμεσολάβηση ανάμεσα σε επιχειρήσεις. Σύμφωνα με τις παραπάνω δυο μορφές γίνεται και αυτή ή και μέσω της ανάπτυξης

διασυνοριακών εμπορικών τραπεζικών συναλλαγών. Έτσι λοιπόν συμπερασματικά στην ανακατανομή ή στην συνολική εμπορική ρευστότητα οφείλεται η χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση. Αλλά και στα διεθνή κεφάλαια ανάμεσα στις χώρες. Όλες εκείνες οι δραστηριότητες χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης είναι δραστηριότητες της εμπορικής χρηματοοικονομίας. Αυτές οι δραστηριότητες διεξάγονται με (Παπούλιας 2001):

- Τη δημιουργία και διαχείριση κάποιου εμπορικού και χρηματικού μέσου
- Τη διαμεσολάβηση στη μετατροπή από κάποιο εθνικό νόμισμα σε ένα άλλο
- Τη μεταφορά κεφαλαίων στις ελλειμματικές μονάδες μιας χώρας από μια άλλη και τις πλεονασματικές της μονάδες. Η χώρα εγκατάστασης δεν «παίζει» ρόλο.
- Με τη διαμεσολάβηση μόνο στο πλαίσιο ενός εθνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος από κάποιο ίδρυμα το οποίο έρχεται από διαφορετική χώρα.

1.3 Ενδεικτικοί Κίνδυνοι που Αντιμετωπίζουν οι Εμπορικές Τράπεζες

Ως κίνδυνος χρηματοοικονομικών συναλλαγών, ορίζεται η μεταβλητότητα των πιθανών αποτελεσμάτων μιας οικονομικής πράξης ή συναλλαγής (Ρεπούσης 2006). Με άλλα λόγια, το αποτέλεσμα δεν μπορεί να προβλεφτεί ακριβώς και έτσι υπάρχει αβεβαιότητα.

Γενικότερα οι τραπεζικοί κίνδυνοι που μπορεί να αντιμετωπίσει μια εμπορική τράπεζα κατά τις χρηματοοικονομικές της συναλλαγές, ταξινομούνται σε τρεις κατηγορίες (Παπούλιας 2001):

Πιστωτικός κίνδυνος

Σχετίζεται με την πιστοληπτική ικανότητα των δανειζόμενων. Αναφέρεται βέβαια στη πιθανή ζημία που μπορεί να εμφανισθεί σε κάποιον εμπορικό τραπεζικό οργανισμό. Έτσι ανάλογα με τη ζημία που μπορεί να δημιουργηθεί, εξαρτάται και ο πιστωτικός κίνδυνος είτε από αθέτηση συμφωνίας από τον δανειζόμενο η από αφερεγγυότητα. Ανάλογα όμως και

από το είδος της συναλλαγής εξαρτάται και ο κίνδυνος, παρ' όλα αυτά όμως ο συγκεκριμένος ορισμός δίνει έμφαση στην ποιότητα και στην ποσότητα του κινδύνου. Οι υποκατηγορίες του πιστωτικού κινδύνου είναι οι :

- Κίνδυνος αφερεγγυότητας. Αφορά την αθέτηση συμφωνίας ή κάποιας εξόφλησης αφού την προγραμματισμένη περίοδο δεν εξοφλείται. Συνήθως το χρονικό διάστημα είναι 3 μήνες.
- Κίνδυνος χώρας. Είναι η αδυναμία αποπληρωμής δημόσιου χρέους.
- Κίνδυνος αντισυμβαλλόμενων. Είναι η αθέτηση των υποχρεώσεων από τον αντισυμβαλλόμενο.
- Κίνδυνος έκθεσης σαν αποτέλεσμα μελλοντικής αφερεγγυότητας. Δεν είναι κάποιος σημαντικός και κάποιες φορές και μηδενικός. Μόνο σε περίπτωση παραγώγων προϊόντων είναι σοβαρός.
- Κίνδυνος ανάκτησης. Εννοείται η ανάκτηση μέρους της ζημίας σε αφερεγγυότητα η οποία δεν είναι προβλέψιμη. Έχει να κάνει με τον τύπο αφερεγγυότητας και άλλους παράγοντες όπως εγγυήσεις και τον τύπο τους.

Κίνδυνος αγοράς

Τις πολλές φορές ο κίνδυνος αγοράς ταυτίζεται με τις μεταβολές των τιμών των περιουσιακών στοιχείων αλλά και με το μέγεθος της μεταβολής αυτών. Στη μεταβλητότητα των παραμέτρων της αγοράς βασίζεται η αποτίμησή του και ειδικά των επιτοκίων, των συναλλαγματικών ισοτιμιών, των χρηματιστηριακών δεικτών και μετοχών στη ρευστότητα της αγοράς.

Επίσης, είναι δυνατό κάποιες φορές από μια ενδεχόμενη μεταβολή αξίας χρεογράφων να δημιουργηθεί ο κίνδυνος αγοράς. Έτσι σαν αποτέλεσμα προκαλούνται ζημίες στην επιχείρηση. Έτσι σαν ορισμός, δίνεται η απόκλιση της πραγματοποιούμενης απόδοσης ή και της τιμής του χρεογράφου από τη απόδοση που αναμένεται ή την τιμή. Από τον υπολογισμό της κατανομής των πιθανοτήτων υπολογίζεται και το ύψος του κινδύνου. Αναλυτικά δίνονται οι κίνδυνοι της αγοράς :

- Κίνδυνος επενδυτικής θέσης. Ο κίνδυνος αυτός αναλύεται σε επιμέρους ανάλογα με το είδος του αξιόγραφου το οποίο το ίδρυμα έχει σε σχέση με το κίνδυνο θέσης σε χρεωστικούς τίτλους, σε μετοχές, σε παράγωγα και σε αναδοχή έκδοσης τίτλων.
- Κίνδυνος διακανονισμού και αντισυμβαλλόμενων. Εδώ αναφέρεται ο κίνδυνος εκκαθάρισης συναλλαγής και ο κίνδυνος αντισυμβαλλομένων.

Λειτουργικός κίνδυνος

Ο κίνδυνος αυτός σχετίζεται με τα πληροφοριακά συστήματα και την μη ορθή τους λειτουργία, τα συστήματα reporting και τους εσωτερικούς κανόνες παρακολούθησης διαχείρισης κινδύνου. Χωρίζονται σε ουσιαστικοί και σε σημαντικούς. Μπορούν να εμφανισθούν σε τεχνικό επίπεδο είτε σε επίπεδο οργανωτικής δομής παρακολούθησης κινδύνων. Στην πρώτη περίπτωση υπάρχει κίνδυνος διακανονισμού ή ο κίνδυνος που μπορεί να προκληθεί από αδυναμία συμψηφισμού κάποιων εμπορικών συναλλαγών. Στη δεύτερη περίπτωση χρειάζεται ο διαχωρισμός του τμήματος που θα αναλάβει αυτόν τον κίνδυνο, και του τμήματος του εσωτερικού ελέγχου.

1.4 Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων από Μέρους των Εμπορικών Τραπεζών στις Μέρες μας και εν Μέσω Παγκόσμιας Οικονομικής Κρίσης

Την τελευταία δεκαετία οι εμπορικές τράπεζες σημείωσαν μια σημαντική άνοδο και ουσιαστικά δημιούργησαν σημαντικά κέρδη για αυτές. Η άνοδος αυτή προέρχεται από χρηματοοικονομικές συναλλαγές αυτών των τραπεζών. Ο ανταγωνισμός που υπάρχει στον τραπεζικό τομέα είναι μεγάλος και συνεχώς μείωνε τα spreads μέσα στην Ελλάδα, αλλά αυτό μέχρι τον Ιανουάριο του 2010 όπου και ξέσπασε η οικονομική κρίση. Οι δραστηριότητες οι οποίες είχαν επενδυθεί τόσο από τις τράπεζες στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό έως τότε, υπολογίζονται σε 8 δις ευρώ. Η προοπτικές που έχουν οι ελληνικές εμπορικές τράπεζες έχουν από καιρό εκτιμηθεί από την τραπεζική αγορά αντίστοιχα (ETE 2010).

Έτσι σαν αποτέλεσμα είναι φανερό ότι οι ελληνικές τράπεζες

μπορούσαν να έχουν μια άμεση σχέση με τους κινδύνους οι οποίοι θα τις έφερνε αντιμέτωπες με τους τραπεζικούς οργανισμούς και κάποιες φορές με μεγάλες ζημιές στο τραπεζικό σύστημα και στις χρηματοοικονομικές αναλύσεις. Οι κατηγορίες στις οποίες χωρίζονται οι βασικοί αυτοί κίνδυνοι είναι ουσιαστικά τέσσερις (4) (Παπούλιας 2001) :

- Πιστωτικός κίνδυνος ο οποίος μειώνει το μέσο spreads
- Ένταση ανταγωνισμού μέσω της οποίας συμπιέζονται τα spreads ή και όγκοι συναλλαγών
- Κίνδυνος χώρας ο οποίος επηρεάζει τις επενδύσεις και την απόδοσή τους αλλά και δημιουργεί προβλήματα σε υποτίμηση νομίσματος και πολιτικά προβλήματα.
- Κίνδυνος αρχικής τοποθέτησης. Φυσικά και εδώ επηρεάζεται η επένδυση σε μια Τρίτη χώρα και υπάρχει δυσανάλογη αύξηση του αρχικού κόστους.

Βέβαια, σε καμία περίπτωση οι παραπάνω κίνδυνοι δεν είναι ασφαλίσιμοι και αντισταθμίσιμοι. Είναι η πεμπτουσία της επιχειρηματικότητας μέσα από τους απαραίτητους επιχειρησιακούς όρους. Θα πρέπει βέβαια να σημειωθεί πως μείωση των επιπτώσεων του πιστωτικού και του ανταγωνιστικού κινδύνου μπορεί να οδηγήσουν η συνεχής ανάπτυξη, η ενεργή διαχείριση δανειακού χαρτοφυλακίου και η βελτιστοποίηση των λειτουργιών. Μόνο μέσα από μια ώριμη επένδυση είναι δυνατό να φανού οι κίνδυνοι που απειλούν τη Ελλάδα στο τομέα των εμπορικών τραπεζών. Αμέσως όμως τίθεται και το ερώτημα που έχει σχέση με το βαθμό στον οποίο οι Ελληνικές εμπορικές τράπεζες έχουν να αντιμετωπίσουν ένα μεγάλο ρίσκο σε σχέση με τις μελλοντικές αποδόσεις και το ρίσκο που αυτές θα δημιουργούσαν το 2010 (ETE 2010).

Αν και ο κίνδυνος για τις βαλκανικές χώρες είναι μικρός. Ο μοναδικός κίνδυνος που υπάρχει είναι αυτός του συναλλαγματικού όπου σε αυτές τις χώρες υπάρχει η πιθανότητα υποτίμησης του νομίσματος. Έτσι είναι απαραίτητο να εφαρμοσθεί μια στρατηγική συγκροτημένη με σκοπό να

περιορισθούν οι κίνδυνοι. Έτσι οι Ελληνικές τράπεζες θα είναι αναγκασμένες να συσσωρεύσουν σοβαρό ανταγωνισμό εντός της χώρας. Ο πιστωτικό κίνδυνος θα πρέπει να πρέπει να αντιμετωπισθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να περιορισθεί και να είναι δυνατή η διαχείριση των παραπάνω κινδύνων από την μεριά των τραπεζών.

Αποτελεί γεγονός επίσης πως ο κλάδος των εμπορικών τραπεζών εμφανίζει μια πολύ γρήγορη ανάπτυξη την τελευταία δεκαετία και η οποία προέρχεται από τις διάφορες χρηματοοικονομικές τους συναλλαγές. Ο ανταγωνισμός αυτός και σύμφωνα με τις πηγές των τραπεζών, εντείνεται συνεχώς και μείωνε τα spreads εντός Ελλάδος έως βέβαια τη στιγμή που ξέσπασε η οικονομική κρίση τον Ιανουάριο του έτους 2010. Η ύπαρξη πολλών εμπορικών τραπεζών τόσο στον Ελληνικό χώρο όσο και στον διεθνή, οι οποίες έχουν επενδύσει περί τα 8 δισεκατομμύρια ευρώ σε τραπεζικές δραστηριότητες σε διάφορες χώρες ανά τον κόσμο, παρουσιάζουν να έχουν μια αρκετά χαμηλή απόδοση εντός του έτους 2009 (ΕΤΕ 2010).

Για το λόγο αυτό θεωρείται αναγκαία η εφαρμογή μιας συγκροτημένης στρατηγικής και ενεργητικής διοίκησης η οποία μπορεί να περιορίσει τους κινδύνους της σημερινής οικονομικής κρίσης, χωρίς όμως να αντισταθμιστούν πλήρως. Καθώς λοιπόν οι Ελληνικές εμπορικές τράπεζες βρίσκονται σε επεκτατική τροχιά εντός και εκτός Ελλάδος, θα είναι πάντα αναγκασμένες να συσσωρεύσουν σοβαρό ανταγωνισμό εντός της χώρας αλλά και κινδύνων που θα ξεπερνούν τις αναμενόμενες επιδόσεις. Η πραγματικότητα και η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου λόγω της παγκόσμιας οικονομικής πρέπει να είναι τέτοιες ώστε να περιορίζουν τον πιστωτικό κίνδυνο και να καταστεί δυνατή την έγκαιρη και αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων εκ μέρους των τραπεζών εντός και των επόμενων χρόνων (Ρεπούσης 2006).

1.5 Παράγοντες που Επιδρούν στην Τραπεζική Κερδοφορία

1.5.1 Η Έννοια της Τραπεζικής Κερδοφορίας

Ένα σημαντικό γεγονός που θα πρέπει επίσης να αναλύσουμε είναι εκείνο το οποίο αναφέρει πως ο ελληνικός τραπεζικός τομέας παρέχει ένα

ενδιαφέρον παιδί για έρευνα στο θέμα της κερδοφορίας των τραπεζών. Ο συγκεκριμένος τομέας επηρεάστηκε σημαντικά από κάποιες σχετικές αλλαγές κατά την διάρκεια των δύο τελευταίων δεκαετιών. Μέχρι τα μέσα του 1980, ήταν εξαιρετικά φιλελευθεροποιημένος μέσω της κατάργησης των διοικητικών παρεμβάσεων και κανονισμών, οι οποίες εντόνως εμπόδισαν την ανάπτυξη του (Μπαλής, 2000). Οι αναδιαρθρώσεις υιοθετήθηκαν σταδιακά και υποστήριξαν την περαιτέρω απόδοση του οργανωσιακού πλαισίου και την καλύτερη και ταχύτερη λειτουργία των τραπεζών, των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των οικονομικών αγορών γενικότερα. Το γεγονός αυτό δημιούργησε ένα νέο, περισσότερο ανταγωνιστικό οικονομικό περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργεί έως τις μέρες μας ο τραπεζικός κλάδος.

Ο σκοπός της συμμετοχής της Ελλάδος στην Ε.Μ.Υ. εγκαινίασε κάποιες προσπάθειες με σκοπό την περαιτέρω απελευθέρωση της συγκεκριμένης αγοράς του τραπεζικού συστήματος και των μακροοικονομικών συνθηκών συγκλίσεως. Κατά την διάρκεια των τελευταίων χρόνων παρατηρήθηκε πως οι Ελληνικές εμπορικές τράπεζες προσπάθησαν να ισχυροποιήσουν την θέση τους στην τοπική αγορά και να αποκτήσουν ένα μέγεθος, μερικών μέσω των M&As, το οποίο βέβαια θα τους επέτρεπε να εκμεταλλευτούν οικονομίες κλίμακας και να επιτύχουν μια ευκολότερη πρόσβαση στις διεθνείς οικονομικές αγορές. Οι αλλαγές αυτές μαζί με την επίτευξη της νέας τεχνολογίας και της καλύτερης απόδοσης της υποδομής του τραπεζικού συστήματος, ήταν εκείνες οι οποίες «έπαιξαν» καταλλυτικό ρόλο για την απόδοση της τραπεζικής κερδοφορίας (Παπαδέας, 1994).

Όπως διαβάζει κανείς σε σχετικές μελέτες, ερευνάται πολλές φορές η κερδοφορία των Ελληνικών εμπορικών τραπεζών έως και τα μέσα της δεκαετίας του 1980 με την χρησιμοποίηση ενός πλαισίου δεδομένων το οποίο ουσιαστικά καλύπτει την περίοδο 1985-2001(Παπαδέας, 1994).

1.5.2 Μοντέλο Προσδιορισμού Κερδοφορίας Τραπεζών

Το μοντέλο εκείνο το οποίο χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό της κερδοφορίας των τραπεζών, αναφέρεται εντός του άρθρου από την ακόλουθη μαθηματική σχέση :

K

$$\Pi_{it} = c + \sum \beta_k X_{kit} + \varepsilon_{it}$$

$$E_{it} = v_i + u_{it}$$

Όπου :

it = η κερδοφορία των τραπεζών I στον χρόνο t , με $i = 1, \dots, N$; $t = 1, \dots, T$

c = σταθερή έννοια

? it = ένα $K \times 1$ διάνυσμα επεξηγηματικών μεταβλητών

ε_{it} = η αλλαγή

v_i = η μη παρατηρήσιμη επιρροή τραπεζών

1.5.3 Πιστωτικός Κίνδυνος στη Τραπεζική Κερδοφορία

Η θεωρία αυτή αναλύει και καταγράφει πως αυξημένη έκθεση από μέρους των εμπορικών τραπεζών στον πιστωτικό κίνδυνο θεωρείται να είναι γενικότερα συνδεδεμένη με μειωμένη απόδοση της επιχείρησης και συνεπώς αναμένεται μια αρνητική σχέση ανάμεσα στον δείκτη R.O.A. (R.O.E.) και P.L. Οι τράπεζες επομένως θα έπρεπε να βελτιώσουν την κερδοφορία τους μέσω της καλύτερης διαχωρισμού και παρακολούθησης αυτών των μεθόδων, οι οποίες συμπεριλαμβάνουν την αξιολόγηση και πρόβλεψη των μελλοντικών επιπέδων κινδύνου. Σε μελέτη στο συγκεκριμένο επίπεδο, η τραπεζική διαχείριση θα πρέπει επομένως να αντισταθμίσει τις παροχές που προέρχονται από απώλειες δανείων, εννοώντας ότι το επίπεδο των παροχών αποφασίζεται στην αρχή κάθε περιόδου. Επομένως, ο πιστωτικός κίνδυνος θα πρέπει να θεωρηθεί ως μια προκαθορισμένη μεταβλητή (Παπαδέας, 1994).

1.5.4 Τομέας Παραγωγικότητας Τραπεζών

Η επιρροή από το επίπεδο εργασίας ενός τραπεζικού οργανισμού στο επίπεδο του εισοδήματος και της κερδοφορίας, έχει αποτελέσει για κάποια χρόνια αντικείμενο έρευνας. Η μεταβλητή αυτή εξαρτάται από τα έξοδα της διαχείρισης των τραπεζών τα οποία λαβάνονται ως το συνολικό κόστος των τραπεζών – καθαρό ποσό των επιτοκίων – και το οποίο μπορεί να διασπαστεί σε λειτουργικά και άλλα έξοδα όπως εισφορές, απόσβεση ή φόροι. Μόνο τα

παραπάνω λειτουργικά έξοδα μπορούν να θεωρηθούν ως το αποτέλεσμα της τραπεζικής διαχείρισης. Η αναλογία των λειτουργικών εξόδων στα συνολικά στοιχεία, αναμένεται να είναι αρνητικά συνδεδεμένη με την κερδοφορία, αφού η οποιαδήποτε βελτίωση της διαχείρισης των λειτουργικών εξόδων θα αυξήσει την αποτελεσματικότητα και επομένως και το επίπεδο των κερδών.

1.5.5 Μέγεθος Τραπεζικής Κερδοφορίας

Μια από τις σημαντικότερες ερωτήσεις που εμπíπτουν στην τραπεζική πολιτική, είναι ποιο μέγεθος είναι εκείνο που βελτιστοποιεί την τραπεζική κερδοφορία. Γενικότερα, η επιρροή ενός αυξανόμενου μεγέθους στην κερδοφορία έχει αποδειχθεί να είναι θετικά προς τα πάνω και έως ένα συγκεκριμένο σημείο. Ωστόσο, για τραπεζικούς οργανισμούς οι οποίοι εξελίσσονται σε υπερβολικά μεγάλους, η επιρροή του μεγέθους μπορεί να έχει αρνητικά αποτελέσματα λόγω των γραφειοκρατιών, φόρων και άλλων παραγόντων.

Η έννοια της κατοχής – ιδιοκτησίας είναι επίσης ένας παράγοντας που μπορεί να έχει επιρροή στην τραπεζική κερδοφορία. Σε κάθε περίπτωση αυτό που θα πρέπει κάποιος να γνωρίζει, είναι πως το πλαίσιο της ιδιοκτησίας σε κάθε τραπεζικό οργανισμό μπορεί να επηρεάσει την κερδοφορία του.

1.5.6 Παράγοντας της Συγκέντρωσης στη Τραπεζική Κερδοφορία

Ο παράγοντας της συγκέντρωσης μετρείται με την χρησιμοποίηση του δείκτη “Herfindahl –Hirschman” (HI), ο οποίος περιλαμβάνει τις διανομές όλων των εμπορικών τραπεζών στην συγκεκριμένη βιομηχανία. Στην αρχή της περιόδου, η βιομηχανία μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ολιγοπωλειακή. Περισσότερες από τις μισές διανομές ανήκαν στην ηγέτιδα επιχείρηση. Σταδιακά, οι ανταγωνιστικές πρακτικές αυξήθηκαν μέσω της ενδυνάμωσης του ιδιωτικού τομέα και της ίδρυσης νέων εμπορικών τραπεζών έως και το έτος 1996, όπου μια σειρά των μεθόδων “M&As” άρχισε και προκάλεσε ουσιαστικά την ανάκληση την μείωσης του δείκτη “HI”.

1.5.7 Παράγοντες Μακρο-οικονομικής Κερδοφορίας

Σχετικά με τις τιμές του πληθωρισμού ή την μακροχρόνια απόδοση των επιτοκίων, θα πρέπει να αναφερθεί πως εκείνα θα συμπεριληφθούν στην λειτουργία της κερδοφορίας. Η σχέση μεταξύ της τιμής πληθωρισμού ή του επιτοκίου και της κερδοφορίας θεωρείται να είναι ασαφής και παρουσιάζεται να επηρεάζεται από τις τραπεζικές προσδοκίες σχετικά με το επίπεδο τιμών.

Αναφορικά με τον παράγοντα της κυκλικής παραγωγής, θα μπορούσε να αναφερθεί πως στο συγκεκριμένο άρθρο παρουσιάζεται από μέρους των συγγραφέων μια ιδιαίτερη έμφαση στον βαθμό συσχέτισης μεταξύ τραπεζικής κερδοφορίας και επιχειρηματικών κύκλων. Υπάρχουν πολλοί λόγοι που η τραπεζική κερδοφορία μπορεί να θεωρείται προ-κυκλική. Πρώτον, ο δανεισμός θα μπορούσε να μειωθεί κατά την διάρκεια της κυκλικής μείωσης, αφού το γεγονός αυτό θα συνδέεται με αυξημένο κίνδυνο. Επομένως, αν η κυκλική παραγωγή εξαιρείται από την παλινδρόμηση της τραπεζικής κερδοφορίας, η επιρροή της θα συλληφθεί λανθασμένα από τις παραπάνω μεταβλητές των τραπεζικών οργανισμών. Επιπλέον, η απαίτηση για πιστωτικές και αγορασιακές συναλλαγές θα ενδυναμωθούν σταδιακά και κατά την διάρκεια των οικονομικών εξάρσεων καθώς μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις δύναται να είναι περισσότερο ευνοϊκές.

Κεφάλαιο Δεύτερο: Βασικές Έννοιες και Αρχές της Λογιστικής Επιχειρήσεων

2.1 Η Έννοια και τα Χαρακτηριστικά της Εφαρμογής της Λογιστικής στις Επιχειρήσεις

Η επιστήμη η οποία ασχολείται με τη καταγραφή και τη ποσοτικοποίηση των μεγεθών μιας επιχείρησης σε χρηματικές μονάδες συστηματικά ονομάζεται λογιστική ή διεθνώς Accounting (Πομόνης, 1998). Χωρίζεται σε δύο βασικές κατηγορίες οι οποίες εξαρτώνται από το λόγο αλλά και τις πληροφοριακές ανάγκες των ενδιαφερομένων (Μπαλής, 2000). Αναφέρονται οι δύο αυτοί τύποι λογιστικής, ως ακολούθως

- *Χρηματοοικονομική Λογιστική*
- *Διοικητική Λογιστική*

Βασικό κριτήριο για τη παραπάνω κατηγοριοποίηση, είναι η «εσωστρέφεια» και «εξωστρέφεια» των πληροφοριών. Η πρώτη αναφέρεται σε εξυπηρέτηση πληροφοριακών αναγκών τρίτων, οι οποίοι βρίσκονται έξω από την επιχείρηση. Η Διοικητική Λογιστική αναφέρεται σε πληροφοριακές ανάγκες μέσα στην επιχείρηση. Πρέπει να σημειωθεί ότι στον ευρύτερο κλάδο της Διοικητικής Λογιστικής, υπάγεται σχετικά και η Λογιστική Κόστους ή η Αναλυτική Λογιστική. Υπάρχει όμως μια διάκριση η οποία διεξάγεται στο Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο – ΕΓΛΣ, κατά την οποία ο ορισμός της λογιστικής προέρχεται από το ρήμα *Λογίζω* και αναφέρεται στη βασική λειτουργία της λογιστικής που είναι η τήρηση λογαριασμών και η καταγραφή ή αποτύπωση λογιστικών γεγονότων (Μπαλής, 2000).

Ο όρος Accounting που είναι ο αντίστοιχος αγγλικός ορισμός της Λογιστικής, σημαίνει και αντίστοιχα λογίζω αλλά και η τήρηση - παρακολούθηση λογαριασμών. Ο αγγλικός όρος logistics όμως, δε θα πρέπει να συγχέεται με τον όρο της λογιστικής. Ο πρώτος αναφέρεται στην εφοδιαστική αλυσίδα μιας επιχείρησης ή στη διαχείριση των αποθεμάτων αυτής και δεν θα πρέπει να συγχέεται ούτε και με λεκτικές έννοιες από το

χώρο των μαθηματικών.

Πρέπει να αναφερθεί λοιπόν ότι ο γνωστικός τομέας της Χρηματοοικονομικής Λογιστικής είναι ιδιαίτερα απαιτητικός σ' ότι έχει να κάνει με θέματα εμπορικού, Φορολογικού και Εργατικού Δικαίου τόσο των επιχειρήσεων όσο και της Διοικητικής Οικονομίας. Σε κάποιες άλλες περιπτώσεις είναι χρήσιμη και η χρήση γνώσεων του Δικαίου Πτώχευσης και της Ευρώπης. Τα τελευταία χρόνια βέβαια έχει εμφανισθεί μια συσχέτιση ορισμένων Λογιστικών αλλά και Χρηματοοικονομικών θεμάτων, λόγω κάποιων νέων στοιχείων της απαιτούμενης πληροφορίας η οποία βρίσκεται από τη συντηρητική λογιστική στην Εύλογη Αξία (Πομόνης, 1998).

Τονίζεται δε, ότι τα Χρηματοοικονομικά έχουν προσανατολισμό σε μια προεξόφληση Μελλοντικών Ταμειακών Ροών και μπορούν πλέον να προσδιορίσουν την Εύλογη Αξία στις επιχειρήσεις (Μπαλής, 2000). Ωστόσο και τα Διεθνή Πρότυπα έχουν αντιληφθεί πλέον το παραπάνω γεγονός, αφού έχουν εμπλουτισθεί με Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης και μ αυτό τον τρόπο καταστούν πλέον αναγκαίο το χειρισμό λογιστικών ζητημάτων και με τη γνώση των Χρηματοπιστωτικών Μαθηματικών.

Αλλά σε περίπτωση που αναφέρεται σε «Ασφαλιστικούς κλάδους, Αναλογιστικά Μαθηματικά ή Στατιστική». Η γνώση επίσης των στοιχείων Πληροφορικής είναι αναγκαία, αφού υπάρχει μετατόπιση Λογιστικής από τη Τεχνική Καταστιχογραφίας στη Επιστήμη Πληροφορίας. Η λειτουργία Λογιστικών Πληροφοριακών Συστημάτων βοηθά στο να γίνουν αντιληπτά το παραπάνω στοιχεία και όσον αφορά θέματα Διοικητικής Λογιστικής η τη γνώση της Διοικητικής Επιστήμης στις επιχειρήσεις (Πομόνης, 1998).

2.2 Ιστορική Αναδρομή στην Εμφάνιση της Λογιστικής

Το να είναι ικανός κάποιος να διαχειρισθεί ορισμένα μεγάλα χρηματικά ποσά μέσα από μια μορφή συνεργατικών στοιχείων μιας επιχείρησης και ειδικά για το ενεργητικό της, σημαίνει ότι πρέπει να έχει

γνώσεις αριθμητικής αλλά και λογιστικών καταστάσεων. Ωστόσο, σημειώνεται πως έπειτα από το πέρασμα χρόνων, η λογιστική και ειδικότερα στη πρώιμη νεότερη περίοδο της, αναπτύχθηκε με τη χρήση σχετικών οικονομικών βιβλίων, τα λεγόμενα εμπορικά εγχειρίδια. Υπάρχουν βέβαια πολλές απογραφές τέτοιων βιβλίων οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν ως βιβλία αναφορών. Η χρήση τους ήταν συχνή από τους Έλληνες εμπόρους και μάλιστα στα τέλη του 18^{ου} αιώνα. Έτσι οι Έλληνες φαίνεται πως ήταν οι πρώτοι οι οποίοι έδωσαν ιδιαίτερο βάρος στην εξέταση αυτής της περιόδου (Μπαλής, 2000).

Απαραίτητο στοιχείο είναι όμως να αποδοθεί έμφαση στο κοινωνικο-οικονομικό κλίμα κάτω από το οποίο εξελίχθηκε η λογιστική στην Ελλάδα, πολύ πριν αποτελέσει εγχειρίδιο. Το ίδιο πρέπει να γίνει και με τη λογιστική πρακτική της πρώτης περιόδου και που εκείνη αναπτύσσεται σχετικά. Είναι σημαντικό το γεγονός ότι όποιες εξελίξεις έγιναν στην Ευρώπη σημειώθηκαν και στην Ελλάδα. Τα πρώτα εγχειρίδια έκαναν την εμφάνισή τους το 13^ο αιώνα και θέμα τους ήταν η αγροτική οικονομία και οι πηγές εμπλουτισμού ή οι τρόποι διαχείρισής τους. Την εποχή εκείνη, οι χρηματικές συναλλαγές ήταν όλο και πιο δύσκολες, αφού το διασυνοριακό εμπόριο παρουσίαζε ανάπτυξη.

Υπήρχε λοιπόν μια αλλαγή νομίσματος από τη κάποια περιοχή σε άλλη προκειμένου να ανταλλαχθούν εμπορεύματα. Η κατάσταση ήταν δύσκολη. Σημαντικό ήταν το γεγονός ότι οι τραπεζικές εργασίες άρχισαν να αναπτύσσονται. Η διαδικασία τήρησης πολλαπλών καταστάχων, ήταν επινοήση των Βενετών. Οι ίδιοι τηρούσαν σειρές λογαριασμών, αφού οι τραπεζικές εργασίες δεν ήταν εύκολη υπόθεση. Άρχισαν λοιπόν να σημειώνουν το παθητικό και το ενεργητικό για πρώτη φορά. Οι σελίδες στις οποίες τα σημείωναν, ήταν αντικριστές.

Οι Ιταλοί χρησιμοποίησαν αραβικούς αριθμούς όπως επιταγές και ασφαλίσεις εμπορευμάτων (Μπαλής, 2000). Τα λογιστικά βιβλία τα τηρούσαν οι ίδιοι οι έμποροι και προσπαθούσαν να μάθουν τη τεχνική προκειμένου να μπορούν να τα τηρούν όσο καλύτερα μπορούσαν. Έχουν

ανακαλυφθεί βιβλία εκείνης της εποχής, της εταιρείας Bardi & Peruzzi. Σύμφωνα με τον Melis, στα πρώτα χρόνια ανάπτυξης του εμπορίου, ο ιδιοκτήτης ήταν εκείνος που ασχολούνταν με τη λογιστική και στο πέρασμα των χρόνων κάποιος υπάλληλος. Γίνεται όμως και αναφορά στα περί λογιστικών και στα μέσα λογιστικής αλλά και διγραφίας. Οι αναφορές σχετίζονται και με βιβλία επιστολών και είχαν ως θέμα τους τις εταιρικές επιστολές ανάμεσα στα υποκαταστήματα της εταιρείας και στη κεντρική μονάδα (Παπούλιας, 1993). Αναφέρονται σε πελάτης των επιχειρήσεων και σε καθορισμό, διανομή και ενημέρωση κερδών από μετόχους. Οι παραπάνω αναφορές είναι από το αρχείο της εταιρείας Datini Prato. Σημαντικά ήταν τα στοιχεία όπως ισοζύγια βιβλίων, βιβλία αποδείξεων, λογαριασμοί ταμείου, εμπορευμάτων, προσωπικοί λογαριασμοί. Τα τελικά βιβλία, ήταν τρία και αναφέρονται ως εξής (Πομόνης, 1998).

- *Το Μεγάλο ή Καθολικό βιβλίο*
- *Το Βιβλίο των εμπορευμάτων*
- *Το Ημερολόγιο*

Το 13^ο αιώνα εμφανίζεται η διγραφία και η διγραφική τήρηση βιβλίων στη Σιένα. Το κομμάτι αυτό της λογιστικής ήταν και αναπόσπαστο κομμάτι της. Στη διγραφική τήρηση βιβλίων αναφέρεται η καθιέρωση *Καθολικού Βιβλίου* διαχωρισμού σε επιμέρους λογαριασμούς οι οποίοι περιελάμβαναν χρεώσεις και πιστώσεις. Έτσι τα επιχειρηματικά μεγέθη ήταν ορθότερα ενημερωμένα. Οι πρώτες εφαρμογές διγραφίας εντοπίστηκαν από το Melis. Συγκεκριμένα στην εταιρεία Peruzzi (1293), Ranieri Fini (1296-1305), Giovanni Farolfi (1299-1300), Alberti del Giudice (1302-1332), Bardi (1310-1345), Frescobaldi (1311-1313).

Οι νομικοί κανόνες και οι δύσκολες εμπορικές συμφωνίες, εμφανίσθηκαν πολύ πρόσφατα, όπως και κάθε φύσης οργάνωση επαγγελματιών (Παπούλιας, 1993). Ο Wells ανέφερε ότι από το 1970 υπάρχει η χρηματοοικονομική σκέψη με σημαντική επανάσταση.

Ο ίδιος απέδιδε έμφαση στο γεγονός ότι η αρχή των αλλαγών στη

λογιστική αλλά και στη πρακτική της αποτελούσε μια εξέλιξη και όχι επανάσταση. Προκειμένου να κάνει κατανοητό το ότι ο ρόλος των αρχείων έπρεπε να ερευνηθεί στη πορεία της ανάπτυξης της λογιστικής, ο ίδιος προχώρησε σε σημαντική ανάλυση. Η άποψη η οποία είναι ενδιαφέρον να αναλυθεί, είναι εκείνη σύμφωνα με τη οποία η λογιστική πρακτική έχει αξία αν σαν αποτέλεσμα αλλάζει κάποιες εξωτερικές πιέσεις. Αναφέρονται παραδείγματα κάποιου οικονομικού σκανδάλου ή κάποιας χρεοκοπίας ή πληθωρισμού (Παπούλιας, 1993).

Σημαντική όμως είναι και η θεωρία του γύρω από το γεγονός ότι η λογιστική πρακτική είναι σε θέση να αλλάξει, αν και περιορισμένη. Γι' αυτό το λόγο και δεν υπάρχουν ποικίλες θεωρίες και αυτές που υπάρχουν δεν είναι κατάλληλες. Η λογιστική των ΗΠΑ για παράδειγμα, άλλαξε λόγω των κρίσεων του 1929. Κυριάρχησε ένας συνδυασμός της αρχής της αντικειμενικότητας και συντηρητικότητας. Το 1970 αντίστοιχα στη Βρετανία, η λογιστική αντιμετώπισε πληθωρισμό και στοιχεία σκανδάλων όπου και τελικώς άλλαξε με σκοπό να αποδίδει ορθότερα τα λογιστικά μεγέθη (Πομόνης, 1998).

Σημειώνεται επίσης πως η διάχυση καινοτομιών στο χώρο και χρόνο, θα πρέπει να εξετάζονται σχετικά αναφορικά με την χρήση της λογιστικής στις επιχειρήσεις. Επίσης είναι σημαντικό να αναφερθεί το γεγονός ότι αναφέρονται συγκεκριμένοι δεσμοί στη συγκριτική λογιστική αι στην ιστορία της. Στην Ελλάδα από το έτος 1980 μέχρι και σήμερα, υπήρξαν ορισμένες επαναστάσεις ως προς την εφαρμογή λογιστικών καταστάσεων, αλλά χωρίς αποτέλεσμα. Αναφέρεται το παράδειγμα του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου με κάποια Κλαδικά Λογιστικά Σχέδια και Λογιστικούς Οδηγούς. Σύμφωνα με τις διατάξεις της ΕΟΚ όμως, εναρμονίστηκαν οι διατάξεις του Εμπορικού Δικαίου και το γεγονός αυτό ήταν μια επανάσταση στη λογιστική πρακτική. Τα πιο σημαντικά θέματα αυτών των θεωριών ήταν τα εξής (Μπαλής, 2000) :

- Σημαντικό ζήτημα αποτέλεσαν οι προβληματικές επιχειρήσεις όπως και η αναζήτηση ευθυνών από τη πλευρά των Ορκωτών

Λογιστών.

- Ο υψηλός πληθωρισμός στη δεκαετία 1979-1989. Ο ρυθμός του το 1985 ήταν κάτω από το 25%. Την εποχή εκείνη πολλά βιβλία για το πληθωρισμό κυκλοφόρησαν στα ελληνικά αντίστοιχα
- Το σκάνδαλο της τράπεζας Κρήτης το 1988, όπου εξαιτίας του καταρτίστηκε Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Τραπεζών
- Το σύστημα φορολόγησης επιχειρήσεων εκσυγχρονίστηκε και πολλοί υπάλληλοι εξειδικευμένοι, εργάστηκαν γι' αυτό. Έτσι η απελευθέρωση του κλάδου οδήγησε σε απελευθέρωση του ελεγκτικολογικού επαγγέλματος.

2.3 Διεθνείς Εξελίξεις στη Δημόσια Λογιστική

Αναφερόμενοι στις διεθνείς εξελίξεις στη δημόσια λογιστική, θα λέγαμε πως δεν είναι λίγες οι χώρες τα τελευταία χρόνια, οι οποίες επιτελούν σημαντικές αλλαγές προκειμένου να εκσυγχρονίσουν τα συστήματα δημοσιονομικής διαχείρισης (Παπούλιας, 1993). Σκοπός τους είναι να αποδώσουν ενίσχυση στη διαφάνεια των δημόσιων οικονομικών αλλά και στη σχέση κόστους και απόδοσης δραστηριότητας. Η αλλαγή από τη παραδοσιακή λογιστική ταμειακής βάσης σε μια πιο ακριβέστερη και αποτελεσματική, είναι ουσιαστικά το επίκεντρο των αλλαγών. Η δεδουλευμένη λογιστική βάση προσφέρει μια σωστή καταγραφή συναλλαγών τη στιγμή που εκτελούνται χωρίς να παίζει ρόλο ο χρόνος υλοποίησης των ταμειακών ροών (Πομόνης, 1998).

Για παράδειγμα, δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί κάποιος διαχωρισμός σε αγορά ενός πάγιου στοιχείου ενεργητικού και της πληρωμής μιας δαπάνης, αφού οι ενέργειες αυτές αποδίδονται ως ταμειακές ροές (Μπαλής, 2000). Επίσης σημαντικό είναι και το χαρακτηριστικό του παραδείγματος στρέβλωσης από τη ταμειακή λογιστική βάσης σ' ότι αφορά την εκταμίευση δανείου ως έσοδο από τη στιγμή που εισρέουν μετρητά στο ταμείο, όχι ως υποχρέωση. Άλλωστε οι υποχρεώσεις όπως και οι απαιτήσεις, δεν αποδίδονται λογιστικά. Η χρήση της λογιστικής σε δεδουλευμένη βάση από οργανισμούς ή κυβερνήσεις, ενθαρρύνεται από

ορισμένες χώρες και δημόσιους φορείς. Αυτό όμως διαφέρει από χώρα σε χώρα. Ωστόσο, μερικές χώρες εδώ και κάποια χρόνια στο δημόσιο τομέα εφαρμόζουν τη δεδουλευμένη βάση σε πλήρη μορφή όχι μόνο για τη λογιστική αλλά και για το προϋπολογισμό.

Από το 2001 για παράδειγμα, στην Αγγλία εφαρμόζεται και από το 2007 λειτουργεί σε όλους τους κρατικούς λογαριασμούς. Στη Γαλλία το σύστημα αυτό ισχύει από το 2006. Υπάρχουν όμως και ορισμένες χώρες οι οποίες εφαρμόζουν αυτή τη τακτική μόνο για κάποιες συναλλαγές με στόχο να τη χρησιμοποιήσουν ευρύτερα στη δημοσιονομική διαχείριση. Αν και η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει σε εφαρμογή τη λογιστική δεδουλευμένης βάσης από τις αρχές του 2005, για το προσδιορισμό του ετήσιου οικονομικού της αποτελέσματος, ο ετήσιος προϋπολογισμός της καταρτίζεται σε ταμειακή βάση απεικονίζοντας λεπτομερώς το τρόπο με τον οποίο πραγματοποιήθηκαν οι δαπάνες του (Μπαλής, 2000).

Γεγονός είναι βέβαια ότι σε πολλές χώρες βασικό «εργαλείο» μιας ευρύτερης δομικής αλλαγής ήταν η λογιστική αλλαγή σε τρόπο διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου των δημόσιων οικονομικών και σε έλεγχο φορέων. Έμφαση αποδόθηκε αντίστοιχα από την αλλαγή αυτή στο να βελτιωθεί η λογοδοσία σ' ότι αφορά τη μεγιστοποίηση του παραγόμενου αποτελέσματος και σε έλεγχο φορέων. Κάτω από αυτό το πλαίσιο κάθε φορέας θα μπορεί να διαχειρίζεται καλύτερα τους πόρους του και να εκπληρώνει τους στόχους του. Η ευθύνη για τη κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων ανήκει στο κάθε φορέα. Η ποιότητα και η αξιοπιστία του κάθε στοιχείου οικονομικών και των λογιστικών διαδικασιών που εφαρμόζονται διασφαλίζονται αρχικά από τη λειτουργία αποτελεσματικών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου στους δημόσιους φορείς.

2.4 Υφιστάμενη Δομή Λογιστικών Καταστάσεων στην Ελλάδα

Στις διατάξεις του Ν. 2362/95 αναφέρονται οι διατάξεις που διέπουν το Λογιστικό Σύστημα Δημοσίου αλλά και τη διοίκηση δημοσίων εσόδων και

εξόδων σε ότι αφορά το προϋπολογισμό της Ελλάδας. Υπεύθυνος για τη διαχείριση των οικονομικών, είναι ο Υπουργός Οικονομικών. Η ευθύνη για τη κατάρτιση αλλά και για την εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού και τη σύνταξη ισολογισμού είναι το Υπουργείο Οικονομικών. Η παρακολούθηση σε επίπεδο κεντρικής διοίκησης ακολουθεί το πρότυπο λογιστικής της ταμειακής βάσης. Ο χαρακτήρας του συστήματος διαχείρισης δημοσίων οικονομικών είναι συγκεντρωτικός από τη στιγμή που και οι δοσοληψίες των φορέων και δημιουργία του ισολογισμού ή απολογισμού είναι ευθύνη του Υπουργείου Οικονομικών. Μέσα από το προϋπολογισμό δίνονται κάθε χρόνο τα δημόσια έσοδα τα οποία προβλέπονται και καθορίζεται το ύψος των εξόδων (Πομόνης, 1998).

Επίσης προσφέρονται τα υπόλοιπα των λογαριασμών της ταμειακής διαχείρισης του κράτους, το δημόσιο χρέος και το ύψος του και το ποσό των δανείων που είναι ανεξόφλητο για όσα δάνεια χορηγήθηκαν από πιστωτικά ιδρύματα στο Δημόσιο. Στους λογαριασμούς τάξεως αποτυπώνονται τα παραπάνω δάνεια και οι όποιες συναφείς εγγυήσεις. Οι λογαριασμοί του Δημοσίου χρησιμοποιούνται για να φαίνεται η κρατική οικονομική κατάσταση, η κίνηση εσόδων και εξόδων. Οι λογαριασμοί Δημοσίου χωρίζονται σε εκείνους που παρακολουθούν το προϋπολογισμό και σε εκείνους που έχουν να κάνουν και με τη ταμειακή διαχείριση

Σε καμία περίπτωση δεν συνάδει με τη λογιστική πλευρά ο διαχωρισμός αυτός σε λογαριασμούς παθητικού και ενεργητικού η και σε λογαριασμούς τάξεως. Αναφέρεται ότι ένα από τα σημαντικά πλεονεκτήματα των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με το πρότυπο της ταμειακής βάσης είναι ότι τα στοιχεία και οι πληροφορίες που δίνονται είναι αξιόπιστες και αφορούν εισπράξεις και πληρωμές μετρήσιμες. Επίσης την εποχή που δημιουργήθηκε το παραπάνω σύστημα για τους λογαριασμούς του Δημοσίου εξυπηρετούσε τις τότε ανάγκες δημοσιονομικής διαχείρισης του κράτους. Τα τελευταία όμως χρόνια τα πράγματα έχουν αλλάξει και οι ανάγκες είναι περισσότερες (Μπαλής, 2000).

Για αυτό το λόγο και δημιουργήθηκαν κάποιες διαδικασίες ανεπαρκείς σε ότι αφορά την ικανοποίηση των απαιτήσεων αυτών. Αναφέρονται οι αδυναμίες της ήδη υπάρχουσας δομής:

- Η σημερινή κατάρτιση του ισολογισμού δεν τηρεί μια βασική αρχή αυτοτέλειας χρήσεων και δε δίνει τη περιουσιακή διάρθρωση ή τις κρατικές υποχρεώσεις
- Υπάρχει έλλειψη ποιοτικής πληροφόρησης από τη στιγμή που πολλά λογιστικά δεδομένα δεν φαίνονται στο ενεργητικό η παθητικό, απλά χαρακτηρίζονται σαν ταμειακές ροές η εκροές
- Το ευρύ κοινό δε μπορεί να καταλάβει τον ισολογισμό και τον απολογισμό
- Η καταγραφή του συνόλου των συναλλαγών σε ταμειακή βάση δεν επιτρέπει τον επαρκή προσδιορισμό του πραγματικού κόστους των κρατικών δραστηριοτήτων.

Κυρίως σε θέματα λογιστικών διαδικασιών και διαχείρισης οικονομικών δημοσίου παρατηρείται η αδυναμία κατανόησης του σημερινού συστήματος. Στο σημείο αυτό αναφέρεται ότι εδώ και πολλά χρόνια εφαρμόζεται από τους φορείς του Δημοσίου η διπλογραφική λογιστική. Όλα τα λογιστικά συστήματα έχουν εκσυγχρονιστεί με την εισαγωγή λογιστικών σχεδίων από τα νομικά πρόσωπα ή οργανισμούς της γενικής κυβέρνησης. Αναφέρονται οι φορείς της κοινωνικές ασφάλισης.

2.5 Διπλογραφικό Λογιστικό Σύστημα Επιχειρήσεων

Αποτελεί γεγονός πως συνεχώς αυξάνονται με γοργό ρυθμό οι μεταβολές των οικονομικών και κοινωνικών δομών παραγωγής της κοινωνίας. Έτσι είναι απαραίτητη η λειτουργία των κοινωνικών οργανισμών οι οποίοι να εφαρμόζουν παραδοσιακούς τύπους οργάνωσης. Προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι σημερινές απαιτήσεις πρέπει να υπάρχει μια οργανωμένη

διοίκηση και οι υπηρεσίες στους πολίτες, να αυξάνονται αντίστοιχα. Η δημιουργία τοπικής αυτοδιοίκησης η οποία θα συμβάλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη της οικονομίας, είναι θεμιτός στόχος. Χρειάζονται όμως θεσμικές παρεμβάσεις για τη σωστή οργάνωση των οικονομικών υπηρεσιών.

Ένας συνδυασμός από τα παραπάνω με ένα κεντρικό προγραμματισμό εργασιών αλλά και οργάνωση των οικονομικών υπηρεσιών, θα είχε άκρως θετικά αποτελέσματα. Η μηχανοργάνωση των οικονομικών υπηρεσιών είναι πλέον απαραίτητη. Η ανάγκη της πολιτικής αποκέντρωσης απαιτεί τη διαμόρφωση μηχανισμών που να μπορούν να ενημερώνονται και να λειτουργούν παράλληλα όλες οι υπηρεσίες των Οργανισμών (τεχνικές, οικονομικές κλπ.) για την αντιμετώπιση των προβλημάτων - θεμάτων και τη γρήγορη επίλυση αυτών. Σε καμία περίπτωση δε μπορούσαν να αποδοθούν σε κάποια χρονική στιγμή με το απλό λογιστικό σύστημα στοιχεία οικονομικής κατάστασης, πάγια περιουσία, χρηματικά διαθέσιμα διάφορες άλλες υποχρεώσεις, από τη στιγμή που το λογιστικό σύστημα δεν ήταν σε θέση να ανταπεξέλθει σε αυτές τις απαιτήσεις. Έτσι οι οικονομικές υπηρεσίες λάμβαναν ελλιπείς πληροφορίες (Μπαλής, 2000).

Μέσα από όλα τα παραπάνω λοιπόν, αναφέρεται η χρήση του Διπλογραφικού Συστήματος, όπου σκοπός του είναι να βοηθήσει τις επιχειρήσεις να λειτουργήσουν ως οικονομικές μονάδες και να αξιοποιήσουν τις δυνατότητές τους. Έπειτα από τη χρήση του διπλογραφικού συστήματος, οι υπηρεσίες μπορούν να συντάξουν και να δημοσιεύσουν οικονομικές καταστάσεις. Με αυτό τον τρόπο μπορούν να καταφέρουν να αποδώσουν μια πραγματική εικόνα της οικονομικής τους κατάστασης. Η σύνταξη της οικονομικής τους κατάστασης τους προσφέρει το πλεονέκτημα να συγκρίνουν τα οικονομικά τους στοιχεία για κάθε χρήση και να έχουν και τα ανάλογα συμπεράσματα γύρω από (Μπαλής, 2000):

- Κόστος υπηρεσιών
- Ύψος δαπανών
- Ταμειακά υπόλοιπα

Σημειώνεται λοιπόν πως κάθε οργανισμός μέσα από την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος, μπορεί να έχει τη δυνατότητα να έχει ρπόσβαση σ' ένα πρόγραμμα πληρωμών και εισπράξεων αλλά και ταμειακών ροών. Με αυτό τον τρόπο μπορεί και υλοποιεί τα έργα που αναλαμβάνει. Ένα από τα πιο σημαντικά πλεονεκτήματα είναι και αυτό του προγραμματισμού μέσα από το διπλογραφικό σύστημα. Επίσης σημαντικό είναι και το πλεονέκτημα γύρω από την αξιόπιστη και ακριβή πληροφόρηση τόσο των οικονομικών στοιχείων όσο και των μεγεθών του κάθε οργανισμού. Ανά πάσα στιγμή, οι διοικούντες στην επιχείρηση, θα είναι σε θέση να γνωρίζουν:

- τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τους
- τα δικαιώματά τους
- τις υποχρεώσεις τους
- το κόστος των παραγωγικών δραστηριοτήτων τους καθώς και το αποτέλεσμα αυτών και φυσικά ανά τμήμα
- το κόστος λειτουργίας τους και το οικονομικό αποτέλεσμα αυτών

Μέσα από τη χρήση του διπλογραφικού συστήματος, οι οργανισμοί θα γνωρίζουν όλα εκείνα τα στοιχεία που θα τους κάνουν ικανούς να έχουν ένα αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης αλλά και ένα σωστό διοικητικό έλεγχο ο οποίος είναι πολύ σημαντικός για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Η αντιμετώπιση των οργανισμών ως αυτόνομη ομάδα οικονομική δίνει τη δυνατότητα στους πολίτες να κατανοήσουν την αξία της οργάνωσης και των οικονομικών υπηρεσιών. Η υπεύθυνη εργασία και ο σωστός προγραμματισμός, είναι απαραίτητοι όροι για τη λειτουργία του Διπλογραφικού Συστήματος. Επίσης απαιτεί :

- Εφαρμογή και λειτουργία ενός μηχανογραφικού λογιστικού προγράμματος κατάλληλα σχεδιασμένου για τη κάλυψη των αναγκών των επιχειρήσεων καθώς και την ύπαρξη καταρτισμένου προσωπικού απαραίτητο για τη στήριξη και λειτουργία του
- Σοβαρή και συνεχής εκπαίδευση του προσωπικού που είναι

απαραίτητη για την αντιμετώπιση των αλλαγών και την εφαρμογή
οικονομικών μεγεθών

Κεφάλαιο Τρίτο: Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Τραπεζών

3.1 Εισαγωγή στο Λογιστικό Σχέδιο Τραπεζών

Αποτελεί γεγονός πως η λογιστική αποσκοπεί στη παροχή πληροφοριών σε Μάνατζερς, επενδυτές και λήπτες επιχειρηματικών αποφάσεων. Έχει αποδειχτεί ότι τα παραπάνω στοιχεία και πληροφορίες που προσφέρονται από τη λογιστική, κατέχουν μεγάλη σπουδαιότητα αν μπορούν να συγκριθούν στο χρόνο μέσα στην ίδια την επιχείρηση αλλά και στατιστικά αν μπορούν να συγκριθούν με άλλα στοιχεία διαφορετικών επιχειρήσεων, σε διαχρονική βάση (Μπαλής, 2000). Η σύγκριση αυτή των στοιχείων είναι εφικτή αν οι επιχειρήσεις εφαρμόζουν ίδιες λογιστικές μεθόδους, αρχές και γενικά ορισμένες διαδικασίες με τις οποίες επεξεργάζονται τα αριθμητικά μεγέθη και τα στοιχεία που προσφέρονται σχετικά. Τα αριθμητικά μεγέθη και στοιχεία αυτά, εκφράζουν ουσιαστικά την οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων.

Είναι επομένως απαραίτητο να γίνει τυποποίηση της λογιστικής διαδικασίας μ' ένα τρόπο ομοιόμορφο, με σκοπό να καταγράφεται και να παρουσιάζεται ολόκληρη η οικονομική κατάσταση αλλά και τα αποτελέσματα των επιχειρήσεων. Μ' αυτό το σκεπτικό, δημιουργήθηκαν τα λογιστικά σχέδια. Συγκεκριμένα στην Ελλάδα μετά το Β' Παγκόσμιο πόλεμο, έγινε η κατάρτιση του πρώτου Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου του οποίου η εφαρμογή πραγματοποιήθηκε το έτος 1991 σε υποχρεωτική βάση. Το σχέδιο αυτό έτυχε ευρείας εφαρμογής και εφαρμόστηκε για όλους τους τύπους των οικονομικών μονάδων, όπως (Μπαλής, 2000):

- Οργανισμούς
- Εμπορικές
- Βιομηχανικές
- Βιοτεχνικές
- Παροχής υπηρεσιών

Στις τραπεζικές όμως επιχειρήσεις δε κατάφερε να εφαρμοστεί από τη στιγμή που υπάρχουν ορισμένες ιδιομορφίες, οι οποίες τις διαφοροποιούν απ' άλλου είδους επιχειρήσεις. Χαρακτηριστικά είναι οι μόνες επιχειρήσεις οι

οποίες (Παπαδέας, 1994) :

- Επιτρέπεται να δέχονται καταθέσεις από το κοινό
- Χορηγούν κατ'επάγγελμα δάνεια και πάσης φύσεως πιστώσεις
- Παρεμβάλλονται για τη διευκόλυνση στο διεθνές εμπόριο
- Τα αποθέματα έχουν από ελάχιστη μέχρι μηδενική σημασία, τη στιγμή που στις εμπορικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις ασκούν σημαντική επίδραση
- Οι οικονομικές καταστάσεις που συντάσσονται είναι διαφορετικές από τις λοιπές επιχειρήσεις

Έτσι λοιπόν έπρεπε να δημιουργηθεί ένα διαφορετικό λογιστικό σχέδιο το οποίο να είναι προσαρμοσμένο σε αυτές τις τραπεζικές υπηρεσίες. Στην ουσία, η πρώτη κλαδική οργάνωση η οποία προσπάθησε να τυποποιήσει τη λογιστική τραπεζική εργασία ήταν η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών. Αναφορικά η σχετική προσπάθεια αλλά και τιμή σχετικά με την έμπνευση για το Ενιαίο Τραπεζικό Λογιστικό Σχέδιο, ανήκει στο Γενικό Γραμματέα της Ένωσης, Κωνσταντίνο Σγουρδέλη. Έπειτα από απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ένωσης, συστήθηκε Ομάδα Εργασίας η οποία αποτελούνταν από Προϊσταμένους γενικών λογιστηρίων, ανώτατα στελέχη, επιστήμονες από Ελληνικές τράπεζες και ειδικές Υποομάδες Εργασίας από κάθε Τράπεζα (Μπαλής, 2000).

Το ενιαίο λοιπόν Λογιστικό Τραπεζικό σχέδιο το οποίο δημιουργήθηκε, δεν ήταν παρά προϊόν μιας συνεχούς έρευνας τριετής από την Ομάδα εργασίας. Η Ομάδα μελέτησε σχετικά τα λογιστικά σχέδια τα οποία αναφέρονταν στη διεθνή βιβλιογραφία καθώς και τη κατάσταση που επικρατούσε στις τράπεζες από λογιστική πλευρά, έτσι ώστε να ανακαλύψει όλες τις ιδιομορφίες και να μπορεί να τις καλύψει μέσα από το λογιστικό τραπεζικό σχέδιο. Έτσι λοιπόν το Δεκέμβριο του έτους 1986, εμφανίστηκε από την Ένωση Τραπεζών και πρέπει να αναφερθεί ότι δεν ήταν παρά ένα «ζωντανό» στοιχείο με ποικίλες μεταβολές στη διάρκεια του χρόνου. Οι μεταβολές αυτές αποσκοπούσαν στη καλύτερη εφαρμογή του σχεδίου στο

δυναμικά διαμορφούμενο λογιστικό και στο ευρύ οικονομικό πλαίσιο των Τραπεζών. Σημαντικό είναι και το γεγονός ότι η υποχρεωτική εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, το οποίο επηρέασε σε σημαντικό βαθμό το Λογιστικό Τραπεζικό Σχέδιο.

3.2 Πλεονεκτήματα Εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Τραπεζών

Το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Τραπεζών κατάφερε ουσιαστικά να τυποποιήσει ομοιόμορφα μια λογιστική απεικόνιση αλλά και την ίδια στιγμή να είναι εφικτή η παρακολούθηση των τραπεζικών ενεργειών, με σκοπό να ικανοποιούνται οι παρακάτω απαιτήσεις (Παπαδέας, 1994):

- Η ορθή και ομοιόμορφη κατάρτιση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων
- Η ορθή και σωστή άσκηση της προβλεπόμενης εποπτείας από την Τράπεζα της Ελλάδος
- Η δημιουργία της αναγκαίας υποδομής για την οργάνωση συστήματος εσωτερικού ελέγχου, ώστε να διασφαλίζεται η διαχειριστική τάξη
- Η δυνατότητα καλύτερης πληροφόρησης αλλά και επαλήθευσης από το φορολογικό έλεγχο των οικονομικών στοιχείων. Αφορά τα στοιχεία τα οποία προέρχονται από αναλυτικά και συγκεντρωτικά στοιχεία των φορολογικών αντικειμένων

Αναλυτικότερα, τα βασικά πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του συγκεκριμένου σχεδίου είναι τα εξής (Παπαδέας, 1994) :

- Απόλυτη τακτοποίηση και ακρίβεια των λογιστικών δεδομένων
- Ουσιαστικός περιορισμός των γραφειοκρατικών διαδικασιών
- Ταχύτητα συγκεντρώσεως κάθε φύσεως στοιχείων
- Διευκόλυνση των ελέγχων και επιθεωρήσεων
- Απόλυτη ευχέρεια και ταχύτητα καταστρώσεως διαφόρων λογιστικών καταστάσεων

- Εντυπωσιακή οικονομία υλικού και μέσων
- Οικονομία χρόνου
- Οικονομία εργασίας
- Σημαντική αύξηση της παραγωγικότητας
- Ευχέρεια και ταχύτητα παροχής ορθών στοιχείων στις Νομισματικές Αρχές για την άσκηση της πιστωτικής και νομισματικής πολιτικής του Κράτους

3.3 Βασικές Αρχές του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Τραπεζών

Τρεις (3) είναι οι βασικές αρχές στις οποίες στηρίχθηκε το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Τραπεζών και οι οποίες διέπουν το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο, ως εξής (Μπαλής, 2000):

Η Αρχή της Αυτονομίας

Σύμφωνα με αυτή την Αρχή, τόσο το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Τραπεζών όσο και το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, διαχωρίζονται σε τρία τμήματα λογαριασμών που θεωρούνται ανεξάρτητα και όπου μεταξύ τους δεν υπάρχει καμία επικοινωνία. Έτσι στο πρώτο τμήμα, αναφέρονται οι ομάδες λογαριασμών από 1-8 και είναι το τμήμα χρηματοοικονομικής λογιστικής αφού το τμήμα αυτό οδηγεί στη δημιουργία περιοδικών και ετήσιων καταστάσεων μιας επιχείρησης (Μπαλής, 2000).

Το δεύτερο τμήμα περιέχει την ομάδα 9 που είναι αυτόνομη και βασικά τροφοδοτείται με στοιχεία πρωτογενή από το τμήμα λογαριασμοί που δίνουν και το αποτέλεσμα της τακτικής εκμετάλλευσης. Διεξάγεται μια προσπάθεια δημιουργίας βάσης δεδομένων ώστε να δοθούν οι απαραίτητες πληροφορίες χωρίς όμως να δημιουργηθεί κάποιο πρόβλημα στη λειτουργία της χρηματοοικονομικής λογιστικής από την απόσπαση πληροφοριών. Όσοι είναι υπεύθυνοι για τη λήψη αποφάσεων σε μια επιχείρηση είναι και οι αποδέκτες των πληροφοριών. Γι' αυτό το λόγο και το τμήμα αυτό του σχεδίου ονομάζεται τμήμα διοικητικής λογιστικής. Το τρίτο μέρος έχει την ομάδα 0 όπου

αναφέρονται λογαριασμοί εκτός ισολογισμού (Παπαδέας, 1994).

Η Αρχή της Κατά Είδος Συγκέντρωσης των Αποθεμάτων, Εξόδων και Εσόδων

Το βασικό χαρακτηριστικό αυτής της χρηματοοικονομικής λογιστικής, είναι η χρήση δεδομένων αλλά και οι πληροφορίες που παράγονται κατά είδος αποτέλεσμα αντίθετα με τη διοικητική λογιστική η οποία κάνει την ίδια διαδικασία κατά κέντρο κόστους ή κέρδους και κατά προορισμό πιο γενικά. Αναφέρονται σχετικά (Παπαδέας, 1994):

- Τόκοι λιανικής τραπεζικής
- Τόκοι corporate banking
- Τόκοι investment banking
- Αμοιβές προσωπικού λιανικής τραπεζικής

Αν και υπάρχει η δυνατότητα σε λογαριασμούς χρηματοοικονομικής λογιστικής να εξελίσσονται κατά προορισμό, η συλλογή τους στο τέλος γίνεται κατά είδος. Με αυτό τον τρόπο γίνεται η απαραίτητη επεξεργασία των πληροφοριών οι οποίες χρειάζονται για τη σύνταξη οικονομικών καταστάσεων.

Η Αρχή της Κατάρτισης του Λογαριασμού Γενικής Εκμετάλλευσης με Λογιστικές Εγγραφές

Το Λογιστικό Πληροφοριακό Σύστημα προσφέρει πληροφορίες μέσα από λογαριασμούς και το στοιχείο αυτό το διαφοροποιεί από ολόκληρο το σύστημα πληροφόρησης. Έτσι υπάρχει η δυνατότητα παρακολούθησης κάθε κίνησης, η δυνατότητα ενημέρωσης και μεταφοράς ή εκμηδενισμού υπολοίπου λογαριασμού. Σημαντική πληροφορία αποτελεί ο λογαριασμός γενικής εκμετάλλευσης και για αυτό το λόγο και έχει ενταχθεί στο Λογιστικό Πληροφοριακό Σύστημα. Έτσι οι πληροφορίες ενέχουν μεγαλύτερο κύρος και υπάρχει έλεγχος σε λογιστικές επαληθεύσεις (Παπαδέας, 1994).

3.4 Συστατικά Στοιχεία, Δομή και Διάρθρωση του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Τραπεζών

Τα παραπάνω στοιχεία δομής και διάρθρωσης, δεν είναι παρά ένα σύνολο ενιαίο που αποτελείται από τα παρακάτω συστατικά στοιχεία όπως και το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, ως εξής (Μπαλής, 2000) :

- Σχέδιο λογαριασμών
- Εννοιολογικό περιεχόμενο της χρησιμοποιούμενης λογιστικής ορολογίας
- Εννοιολογικό περιεχόμενο και συνδεσμολογία των λογαριασμών
- Σχέδιο ισολογισμού και λοιπών οικονομικών καταστάσεων

Αναφέρεται επίσης ότι τα τρία τελευταία μέρη σχετίζονται με όλα τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Τρία (3) είναι τα αυτόνομα μέρη από τα οποία αποτελούνται το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Τραπεζών, ως εξής (Παπαδέας, 1994) :

- το αυτόνομο μέρος των λογαριασμών της αναλυτικής (χρηματοοικονομικής) λογιστικής που αποτελείται από τις ομάδες 1-8
- το αυτόνομο μέρος των λογαριασμών της αναλυτικής (διοικητικής) λογιστικής που αποτελείται από την ομάδα 9
- το αυτόνομο μέρος των λογαριασμών εκτός ισολογισμού (τάξεως), που αποτελείται από την ομάδα 0

Αναφέρεται επίσης μια κατηγοριοποίηση των λογαριασμών σε δέκα ομάδες κάτω από το κριτήριο του ισολογισμού. Έτσι η ταξινόμηση των λογαριασμών με αυτό το κριτήριο, διεξάγεται ανάλογα με τον τρόπο που εμφανίζονται στον ισολογισμό, αν ανήκουν στο παθητικό ή στο ενεργητικό. Οι ομάδες είναι οι εξής :

- Ομάδα 1 : Πάγιο Ενεργητικό
- Ομάδα 2 : Χορηγήσεις
- Ομάδα 3 : Απαιτήσεις, Χρεόγραφα και Διαθέσιμα

- Ομάδα 4 : Καθαρή Θέση, Προβλέψεις, Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις
- Ομάδα 5 : Καταθέσεις και Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις
- Ομάδα 6 : Οργανικά Έξοδα κατά Είδος
- Ομάδα 7 : Οργανικά Έσοδα κατά Είδος
- Ομάδα 8 : Λογαριασμοί Αποτελεσμάτων
- Ομάδα 9 : Αναλυτική Λογιστική Εκμεταλλεύσεως
- Ομάδα 0 : Λογαριασμοί τάξεως

Σημασία έχει επίσης η αρίθμηση των λογαριασμών και η κατάταξη των οικονομικών στοιχείων σε ομοειδής κατηγορίες. Αυτά τα στοιχεία είναι σημαντικά σε όλα τα σύγχρονα λογιστικά σχέδια. Υπάρχουν δυο δυαδικά συστήματα στη αρίθμηση λογαριασμών το δεκαδικό και το εκατονταδικό. Και τα δυο συστήματα ξεκινούν από τη γενική κατάταξη λογαριασμών στις παραπάνω δέκα ομάδες. Σύμφωνα με τα παραπάνω συστήματα έγινε η κωδικοποίηση των λογαριασμών και χρησιμοποιείται πρακτική η οποία βασίζεται σε ξένα πρότυπα αλλά και στο Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Τραπεζών, είναι η εξής :

➤ Ομάδες λογαριασμών	- Ψηφίο 1 (δεκαδικό σύστημα)
➤ Πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί	- Ψηφία 2 (δεκαδικό σύστημα)
➤ Δευτεροβάθμιοι λογαριασμοί	- Ψηφία 4 (εκατονταδικό σύστημα)
➤ Τριτοβάθμιοι λογαριασμοί	- Ψηφία 6 (εκατονταδικό σύστημα)
➤ Τεταρτοβάθμιοι λογαριασμοί	- Ψηφία 8 (εκατονταδικό σύστημα)
➤ Πεντοβάθμιοι λογαριασμοί	- Αρίθμηση ελεύθερη

Οι Πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί σύμφωνα με τα παραπάνω μπορεί να φτάνουν και τα 100 και οι Δευτεροβάθμιοι αναλύονται ο κάθε ένας σε 100 για κάθε Πρωτοβάθμιο. Αντίστοιχα οι Τριτοβάθμιοι σε 100 για κάθε Δευτεροβάθμιο. Παράδειγμα ανάπτυξης λογαριασμού είναι :

Τέλος, είναι απαραίτητο να αναφερθεί ότι υπάρχουν συγκεκριμένοι κανόνες που αφορούν την ανάπτυξη των λογαριασμών:

- Για του λογαριασμούς οποιαδήποτε βαθμίδας, η δημιουργία τους γίνεται έπειτα από απόφαση του ΕΣΥΛ και έκδοση Υπουργικής Απόφασης
- Οι συγκεκριμένοι επίσης λογαριασμοί είναι υποχρεωτικοί
- Όσοι λογαριασμοί δεν φέρουν υπογράμμιση, χρησιμοποιούνται έπειτα από απόφαση της οικονομικής μονάδας είτε όπως είναι στο σχέδιο λογαριασμών ή μετά από ανάπτυξή τους σε άλλους λογαριασμούς

Κεφάλαιο Τέταρτο : Βασικές Τραπεζικές Εργασίες Καταθέσεων και Μεσολάβησης

4.1 Τραπεζικές Εργασίες Καταθέσεων

Οι καταθέσεις θεωρούνται η βασική πηγή προσφοράς κεφαλαίων από τις τράπεζες και διακρίνεται από σταθερότητα και ένα χαμηλό κόστος άντλησης. Με το πέρασμα του χρόνου η εργασία καταθέσεων εξελίχθηκε σε απλή ανταλλαγή χρημάτων (Μπαλής, 2000). Αρχικά γινόταν κατάθεση χρημάτων με μια παρακαταθήκη και τα οποία έπρεπε να επιστραφούν. Ο τραπεζίτης ήταν αυτός που έπρεπε να επιστρέψει τα χρήματα και μάλιστα στο ισόποσό τους και ειδικά από τη στιγμή που το χρήμα ήταν αναντικατάστατο. Η λειτουργία αυτή έκανε ουσιαστικά την κατάθεση ένα είδος δανεισμού στο τραπεζίτη, ο οποίος είχε τη δυνατότητα να χειρίζεται το ξένο χρήμα με μοναδική υποχρέωση την ισόποση επιστροφή του (Παπαδέας, 1994).

Ήταν βέβαια απόλυτα δικαιολογημένη η καταβολή τόκου του καταθέτη ως ένα είδος αποζημίωσης για τα χρήματά του. Έτσι κατάθεση δεν είναι παρά μια σύμβαση όπου ο καταθέτης παραχωρεί προσωρινά τα χρήματά του στη τράπεζα και την ίδια στιγμή εξασφαλίζει την ονομαστική της αξία (Μπαλής, 2000). Επίσης ως κατάθεση θα μπορούσε να ορισθεί η αποδοχή από τη τράπεζα των χρημάτων από το κοινό. Πάντα όμως με τους όρους της τράπεζας οι οποίοι μπορούν να διαπραγματευτούν με τον καταθέτη. Μέσα σε αυτούς τους όρους, αναφέρεται και ο χρόνος απόδοσης των χρημάτων σε μια κατάθεση έντοκη ή άτοκη. Οι καταθέσεις αυτές παρακολουθούνται στην ομάδα 5 μαζί με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της τράπεζας, δηλαδή, τις υποχρεώσεις εκείνες των οποίων η προθεσμία εξοφλήσεως, λήγει μέχρι το τέλος της επόμενης χρήσης (Μπαλής, 2000).

4.1.2 Είδη Καταθέσεων

Η διάκρισή των καταθέσεων επιτελείται ανάλογα με το χρόνο που διαρκούν. Υπάρχουν λοιπόν τρεις (3) βασικές κατηγορίες καταθέσεων ως εξής:

Καταθέσεις Όψεως

Οι καταθέσεις αυτές μπορούν να χειριστούν οποτεδήποτε από την επιθυμία του καταθέτη και οι αναλήψεις γίνονται και με επιταγές. Λόγω αυτού του γεγονότος, οι επιχειρήσεις μπορούν να κάνουν κάθε είδος πληρωμής και να διατηρούν το ταμείο τους ασφαλή από κάθε κίνδυνο. Την ίδια στιγμή όπως μπορούν να καταθέτουν και τις επιταγές πελατών τους σε πίστωση του λογαριασμού τους όψεως. Οι τράπεζες τα τελευταία χρόνια έδωσαν τη δυνατότητα να μπορούν τόσο οι επιχειρήσεις όσο και οι ιδιώτες να μετατρέπουν το λογαριασμό σε χρεωστικό και ο λογαριασμός αυτός να είναι και χορήγησης δίνοντας πολλά οφέλη στο κάτοχό τους. Αρχικά αυτές οι καταθέσεις ήταν άτοκες αλλά μετά από τη πίεση του ανταγωνισμού έγιναν έντοκες.

Καταθέσεις ταμιευτηρίου

Ο χαρακτήρας τους είναι αποταμιευτικός και θεωρείται ο κορμός της καταθετικής βάσης. Κυρίως οι ευρείες μάζες ατόμων τις προτιμούν οι οποίες μεταφέρουν όλες τους τις αποταμιεύσεις. Συνήθως είναι έντοκες και αναλαμβάνονται οποτεδήποτε.

Καταθέσεις προθεσμίας

Η κατάθεσή αυτή έχει περιορισμένη χρονική διάρκεια και η ανάληψή τους πριν τη λήξη του διαστήματος προθεσμίας, δεν είναι δυνατή. Η ανάληψη σε αυτή τη περίπτωση επιβαρύνει το καταθέτη με μείωση του επιτοκίου.

4.1.3 Λογιστική Καταθέσεων

Οι καταθέσεις αναφέρονται στα χρηματοοικονομικά μέσα από τη στιγμή που η τράπεζα δέχεται τη κατάθεση ως ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο υποχρεώσεων και αφού τόσο για την επιχείρηση όσο και για τον ιδιώτη, είναι χρηματοοικονομικό στοιχείο το οποίο ενεργητικό. Η αποτίμησή τους διεξάγεται σε αναπόσβεστο κόστος και μόνο αν η τράπεζα δηλώσει ότι η απόσβεση θα γίνει για κάποια κατηγορία καταθέσεων, και μάλιστα σε μια εύλογη αξία έπειτα από μεταφορά της διασποράς στα αποτελέσματα. Τα λογιστικά θέματα που μπορούν να προκύψουν στις καταθέσεις, εντοπίζονται μεθοδολογικά, στις ακόλουθες φάσεις που μπορεί να διέλθει μια κατάθεση όπως:

Φάση ανοίγματος του λογαριασμού

- 38.00 Ταμείο
- 51.00 Καταθέσεις ταμιευτηρίου απλές

Φάση των αναλήψεων από το λογαριασμό

- 51.00 Καταθέσεις ταμιευτηρίου απλές
- 38.00 Ταμείο

Φάση του εκτοκισμού

- 65.01 Τόκοι ταμιευτηρίου
- 51.00 Καταθέσεις ταμιευτηρίου απλές

Φάση του κλεισίματος του λογαριασμού

- 51.00 Καταθέσεις ταμιευτηρίου απλές
- 38.00 Ταμείο

4.2 Μεσολαβητικές Εργασίες που Εκτελούνται από Μέρους των Τραπεζών

4.2.1 Εγγυητικές Επιστολές

Εγγυητική επιστολή (Ε/Ε) είναι έγγραφο με το οποίο η τράπεζα εγγυάται προς τρίτο πρόσωπο (δανειστή) την φερεγγυότητα του οφειλέτη του και υπόσχεται ότι θα καταβάλλει η ίδια το οφειλόμενο ποσό αν αυτό δεν εξοφληθεί από τον οφειλέτη. Οι κατηγορίες Ε/Εμ αναφέρονται ως εξής (Ρεπούσης, 2006):

- Συμμετοχή σε διαγωνισμούς κ.λπ.
- Για την εκτέλεση και την τήρηση γενικά συμβάσεων κ.τ.λ.
- Για την ανάληψη προκαταβολών σε εργολαβίες.

4.2.2 Εργασίες Εξωτερικού

Οι εργασίες εξωτερικού είναι από τις πιο σημαντικές διαμεσολαβητικές εργασίες των τραπεζών, επειδή από αυτές προκύπτουν σημαντικά ποσά προμηθειών και πιστωτικών συναλλαγματικών διαφορών. Οι διαδικασίες που παρακολουθούνται κατά την διεκπεραίωση των εισαγωγών-εξαγωγών και αγοραπωλησίας συναλλάγματος καθορίζονται από εγκύκλιες οδηγίες Των διοικήσεων των τραπεζών καθώς και των νομισματικών αρχών. Κατά την εισαγωγή αγαθών ανοίγεται συνήθως ενέγγυος πίστωση. Ενέγγυος πίστωση είναι η σύμβαση βάση της οποίας μια τράπεζα συμφωνεί με ένα πρόσωπο για το άνοιγμα πίστωσης υπέρ τρίτου προσώπου και έχει την υποχρέωση αφού παραδώσει σε αυτήν φορτωτική από τον δικαιούχο να καταβάλει προς αυτόν το ποσό της πίστωσης, το οποίο θα εισπράξει από τον οφειλέτη που θα παραλάβει την φορτωτική (Ρεπούσης, 2006).

4.2.3 Λοιπές Βασικές Μεσολαβητικές Εργασίες

- Αναδοχή για εισαγωγή μετοχών εταιριών στο χρηματιστήριο Αθηνών.

- Εργασίες Κινήσεως Κεφαλαίων.
- Είσπραξη αξιών (είσπραξη γραμματίων εισπρακτέων και επιταγών εισπρακτέων για λογαριασμό των πελατών).
- Ενοικίαση Θυρίδων(ενοικίαση θυρίδων θησαυροφυλακίου)
- Διάθεση Ενσήμων Ασφαλιστικών οργανισμών.

4.2.4 Βασικές Αρχές που Διέπουν τις Τραπεζικές Εργασίες

- Αρχή της Ρευστότητας. Η ρευστότητα εξαρτάται από τα δάνεια και τους καταθέτες της. Επίσης το είδος των κεφαλαίων που δανείζει η τράπεζα εξαρτάται από το είδος των καταθέσεων που δέχεται. Η αρχή της ρευστότητας είναι η αρχή που επιδιώκει η τράπεζα να πετύχει το μεγαλύτερο δυνατό κέρδος τοποθετώντας τα διαθέσιμα της με όσο το δυνατό πιο επωφελείς όρους γι' αυτήν.
- Αρχή της αποδοτικότητας. Την αποδοτικότητα των τραπεζών επηρεάζουν οι αποφάσεις που λαμβάνουν οι νομισματικές αρχές της χώρας. Από τις νομισματικές αρχές καθορίζονται τα επιτόκια καταθέσεων και χορηγήσεων. Ακόμα επιβάλλεται η υποχρεωτική επένδυση της τράπεζας Ελλάδος μέρους των διαθεσίμων της και επίσης να έχει ένα συγκεκριμένο ποσό από αυτά.
- Αρχή της Ασφάλειας. Οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει κάθε τράπεζα είναι πολλοί και γι' αυτό η αρχή της ασφάλειας είναι μια από τις βασικές αρχές που διέπουν την λειτουργία της και της υπαγορεύει να χρησιμοποιεί τρόπους προστασίας των κεφαλαίων που δανείζει γιατί τα κεφάλαια που διαχειρίζεται είναι ξένα κεφάλαια.

4.2.5 Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας Τραπεζών

Τα ίδια κεφάλαια των τραπεζών έχουν ως σκοπό να αντιμετωπίσουν τον πιστωτικό κίνδυνο καθώς και τους κινδύνους της αγοράς οι οποίοι προκύπτουν είτε από την μεταβολή του επιτοκίου είτε από την μεταβολή των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Ο Τύπος όπου μπορούμε να υπολογίσουμε τον

δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας είναι ο ακόλουθος: Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας = Ίδια Κεφάλαια / Σταθμισμένο ενεργητικό + Στοιχεία εκτός Ισολογισμού. Το ελάχιστο του δείκτη αυτού πρέπει να είναι 8%. Έτσι όταν το παθητικό της τραπεζής επενδύεται σε στοιχεία του ενεργητικού με υψηλό συντελεστή στάθμισης μειώνεται ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας και απαιτείται αύξηση των ιδίων κεφαλαίων της ή αναδιάρθρωση των στοιχείων του ενεργητικού της (Ρεπούσης, 2006).

4.2.6 Ροή Εσόδων Τραπεζών

Η ροή εσόδων των τραπεζών είναι η ακόλουθη:

- Τόκοι Έσοδα Χορηγήσεων.
- Έσοδα επενδύσεων, χρεογράφων.
- Έσοδα μεσολαβητικών εργασιών.
- Τόκοι (Έσοδα) από καταθέσεις σε άλλες τράπεζες.
- Τόκοι Έξοδα Καταθέσεων.
- Γενικά Έξοδα
- Προβλέψεις και Αποθεματικά.
- Μερίσματα.

4.3 Αγορά Συναλλάγματος

Η αγορά συναλλάγματος (αγγλ. Foreign exchange market, συντ. Forex) είναι παγκόσμια χρηματοοικονομική αγορά στην οποία συμμετέχουν όλα τα χρηματοοικονομικά κέντρα του κόσμου και στην οποία γίνεται η αγοραπωλησία όλων των εθνικών νομισμάτων. Με τον όρο συναλλαγματική αγορά εννοούμε κυρίως τον κλειστό διατραπεζικό κύκλο από τις μεγαλύτερες εμπορικές τράπεζες και επενδυτικές τράπεζες του πλανήτη, και το σύνολο των "over-the-counter" (δηλαδή εξωχρηματιστηριακών ή ημιεπίσημων συναλλαγών χρήματος, δηλαδή καταθέσεων σε διαφορετικά νομίσματα (συνάλλαγμα) καθώς επίσης και χρηματοδοτικών προϊόντων

υψηλής ρευστότητας όπως βραχυπρόθεσμα παράγωγα σε νόμισμα, μεταξύ των τραπεζών αυτών (εκτιμάται ότι 50% περίπου του συνολικού όγκου συναλλαγών είναι μεταξύ των κυριότερων πολύ μεγάλων τραπεζών), αλλά και όλες τις άλλες αγοραπωλησίες συναλλάγματος μεταξύ μικρότερων "παικτών" (μικρότερες τράπεζες, θεσμικοί επενδυτές, πολυεθνικές επιχειρήσεις, hedge funds κ.κ.).

4.3.1 Είδη Συναλλαγματικών Αγορών

Η αγορά συναλλάγματος, ανάλογα με το μέγεθος των συναλλαγών, οργανώνεται σε δυο επίπεδα:

- την Χονδρική αγορά (wholesale market) και
- την Λιανική αγορά (retail market)

Χονδρική αγορά (wholesale market)

Στην χονδρική αγορά ο «αριθμός των μηδενικών» των συναλλαγών είναι πολύ μεγάλος, και οι διαφορές τιμής πώλησης-αγοράς εξαιρετικά μικρές ως μηδενικές. Στην ουσία οι μεγαλύτερες τράπεζες γνωστοποιούν τις συναλλαγματικές ισοτιμίες στις οποίες είναι διατεθειμένες να πραγματοποιήσουν συναλλαγές και μεταξύ τους και με άλλους οργανισμούς. Μια μεγάλη τράπεζα είναι δυνατόν να πραγματοποιήσει συναλλαγές της τάξης μεγέθους του δισεκατομμυρίου δολάρια σε μία μόνο μέρα. Σ' αυτή την αγορά οι αγοραπωλησίες γίνονται εξ ολοκλήρου στο διαδίκτυο διαμέσου ενός συστήματος εκκαθάρισης για το οποίο φέρει ευθύνη η εταιρεία SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) (Ρεπούσης, 2006).

Λιανική αγορά (retail market)

Στη λιανική αγορά μπορούν και συμμετέχουν ιδιώτες (μέσω τραπεζών, διαπραγματευτών λιανικής (retail traders) και μεσιτών (brokers)) οι οποίοι αγοράζουν και πωλούν συνάλλαγμα σε μια καθορισμένη τιμή, με σκοπό την κερδοσκοπία. Την τελευταία δεκαετία ο ρόλος της λιανικής αγοράς έχει

αυξηθεί. Το 2010 ο όγκος συναλλαγών μεταξύ "παικτών λιανικής" εκτιμάται στο 10% περίπου των συναλλαγών στην αγορά όψεως (spot market) (Κυρίκος, 1994).

4.3.2 Τόπος και Χρόνος Λειτουργίας

Η αγορά συναλλάγματος δεν είναι μια κλασική αγορά όπως οι κεφαλαιαγορές, οι συναλλαγές οι οποίες γίνονται στα πλαίσια της δεν λαμβάνουν χώρα σε κάποιο συγκεκριμένο μέρος αλλά ούτε στο χρηματιστήριο. Στην πραγματικότητα γίνονται στο Διαδίκτυο όλο το εικοσιτετράωρο, εκτός των Σαββατοκύριακων που δεν πραγματοποιούνται συναλλαγές, διαμέσου ενός δικτύου τραπεζών, εταιρειών, πωλητών νομισμάτων και κεντρικών εθνικών τραπεζών. Η συναλλαγματική αγορά χωρίζεται σε τρεις χρονικές ζώνες. Οι χρονικές ζώνες σε GMT (ώρα Λονδίνου, 2 ώρες πίσω σε σχέση με την Ελλάδα) είναι οι εξής, ανάλογα με τις εργάσιμες ώρες της κάθε περιοχής (Ρεπούσης, 2006):

Περίοδος	Πόλη	Άνοιγμα	Κλείσιμο
Ευρωπαϊκή	Λονδίνο	08:00:00	17:00:00
Αμερικάνικη	Νέα Υόρκη	13:00:00	22:00:00
Ασιατική	Τόκιο	23:00:00	09:00:00

Τα βασικά κέντρα της αγοράς συναλλάγματος ανά τον κόσμο είναι η Ευρώπη, η Σιγκαπούρη, το Χονγκ Κονγκ, το Τόκιο, το Μπαχρέιν, η Νέα Υόρκη, το Λος Άντζελας και το Σύνδευ (Κυρίκος, 1994).

4.3.4 Συμμετέχοντες στην Αγορά Συναλλάγματος

Στις συναλλαγές που πραγματοποιούνται στην αγορά συναλλάγματος μπορούν να συμμετέχουν εμπορικές εταιρείες, κεντρικές εθνικές τράπεζες, επενδυτές, κερδοσκόποι, arbitrageurs, αντισταθμιστές (hedgers), ειδικοί

διαπραγματευτές (market makers, dealers), μεσίτες (brokers) καθώς και μεμονωμένοι ιδιώτες (Κυρίκος, 1994).

- Οι εμπορικές εταιρείες λαμβάνουν μέρος στην συναλλαγματική αγορά για την πληρωμή αγαθών ή υπηρεσιών. Συχνά εμπορεύονται μικρά ποσά σε σύγκριση με εκείνα των άλλων τραπεζών και των κερδοσκοπών και οι συναλλαγές τους έχουν μικρές βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις στις τιμές της αγοράς. Παρ'όλα αυτά, οι εμπορικές ροές αποτελούν σημαντικό παράγοντα για τη μακροπρόθεσμη κατεύθυνση της ισοτιμίας ενός νομίσματος.
- Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις αγορές συναλλάγματος. Στόχος τους αποτελεί ο έλεγχος της προσφοράς χρήματος, του πληθωρισμού, των επιτοκίων και συχνά έχουν επίσημες ή ανεπίσημες τιμές-στόχους για τα νομίσματά τους. Μπορούν να χρησιμοποιούν συχνά σημαντικά αποθέματα ξένου συναλλάγματος τους για τη σταθεροποίηση της αγοράς.
- Οι επενδυτές βασίζονται για τις επενδύσεις τους σε εταιρίες διαχείρισης επενδύσεων οι οποίες διαχειρίζονται συνήθως μεγάλους λογαριασμούς για λογαριασμό των επενδυτών - πελατών τους και χρησιμοποιούν την αγορά ξένου συναλλάγματος για τη διευκόλυνση των συναλλαγών σε ξένα χρεόγραφα.
- Οι κερδοσκοπικοί βασίζονται σε μια συναλλαγματική θέση (view) με την προσδοκία μιας μεταβολής της ισοτιμίας προς όφελος τους χωρίς να καλύπτουν αυτή τη θέση.
- Οι arbitrageurs βασίζονται στις διαφορές των τιμών των νομισμάτων για την πραγματοποίηση κέρδους χωρίς κίνδυνο. Οι arbitrageurs πραγματοποιούν μια αγορά Arbitrage, δηλαδή αγοράζουν ένα νόμισμα σε χαμηλή τιμή σε μια αγορά και μετά το πωλούν σε άλλη αγορά σε υψηλότερη τιμή, αποκομίζοντας έτσι κέρδος.
- Οι αντισταθμιστές (hedgers) προσπαθούν να εξαλείψουν ή να μειώσουν το κίνδυνο που προκύπτει από τη μεταβολή της Συναλλαγματικής ισοτιμίας για λογαριασμό των πελατών τους.
- Οι ειδικοί διαπραγματευτές (market makers, dealers) αγοράζουν και

πωλούν νομίσματα για λογαριασμών των πελατών τους αφού μελετήσουν τις τιμές πώλησης και αγοράς. Το κέρδος τους προέρχεται είτε από τη διαφορά αγοράς/πώλησης είτε από κερδοσκοπία.

- Οι μεσίτες (brokers) αποτελούν τους ενδιάμεσους μεταξύ των ειδικών διαπραγματευτών (dealers) και των αντισυμβαλλομένων - πελατών τους και το κέρδος τους προέρχεται από την χρέωση των πελατών τους για τις υπηρεσίες τους.
- Οι ιδιώτες αποτελούν ένα αυξανόμενο τμήμα της εν λόγω αγοράς, τόσο σε μέγεθος όσο και σημασία. Συμμετέχουν στην αγορά συναλλάγματος έμμεσα, μέσω μεσιτών ή τραπεζών.

4.4 Συγκεκριμένα Προγράμματα Εκπαίδευσης για τους Εργαζομένους στο Τραπεζικό Κλάδο και με Σκοπό Εκείνοι να Ανταπεξέρχονται Ορθά στις Καθημερινές Τραπεζικές Εργασίες

4.4.1 Προγράμματα Εκπαίδευσης Ανά Επίπεδο Εργασίας

Σημαντικά προγράμματα εκπαίδευσης ανά επίπεδο, προσφέρονται από το Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο πάντα σε σχέση με το αντικείμενο εκπαίδευσης των εργαζομένων. Τα ειδικά προγράμματα που προσφέρονται αναφέρονται σε τομείς Εμπορικής Τραπεζικής, Επενδυτικής Τραπεζικής και Ασφαλιστικής Διαμεσολάβησης. Στη παρούσα ενότητα, προσφέρεται μια αναλυτική παρουσίαση των παραπάνω προγραμμάτων και ποιοι οι σκοποί καθώς και οι ενδιαφερόμενοι που μπορούν να τα παρακολουθήσουν (Ρεπούσης 2006).

4.4.2 Ανάγκη Γνώσεων Εμπορικής Τραπεζικής

Τα θέματα του συγκεκριμένου προγράμματος εκπαίδευσης έχει σκοπό του την ενημέρωση των εργαζομένων γύρω από θέματα που αφορούν την εγγύηση των καταθέσεων και απευθύνεται στο προσωπικό των πιστωτικών ιδρυμάτων. Πάντα σε σχέση με την κατάσταση αυτών στην χώρα μας συμβάλλοντας έτσι σε μια σωστή πληροφόρηση σε άτομα που συναλλάσσονται, καθώς και στην αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης σε αυτά τα θέματα. Βασικά θέματα του συγκεκριμένου σεμιναρίου είναι

(Ρεπούσης 2006):

- Η εγγύηση των καταθέσεων
- Η νομοθεσία που ισχύει ελληνική και κοινοτική
- Κανόνες λειτουργίας
- Οι πόροι αλλά και ο τρόπος διοίκησης του ελληνικού συστήματος καταθέσεων
- Οι δικαιούχοι και οι κατηγορίες αυτών
- Τρόποι με τους οποίους μπορούν να καλυφθούν οι παραπάνω από το Ελληνικό Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων.

4.4.3 Εκμάθηση σε Τραπεζικές Εργασίες όπως Ανάλυση ισολογισμών – Αξιολόγηση ποσοτικών στοιχείων επιχειρήσεων – Αριθμοδείκτες

Τα θέματα τα οποία παρουσιάζει το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι τα εξής:

- Τρόποι ανάλυσης αλλά και αξιολόγησης οικονομικών μεγεθών
- Ανάλυση παθητικού ή ενεργητικού
- Χρήση αριθμοδεικτών και αποτελεσματικότητα αυτών όσο αφορά την έρευνα των οικονομικών μεγεθών
- Σχόλια και χρησιμότητα αυτών
- Παρατηρήσεις ορκωτών ελεγκτών με τέτοιο τρόπο ώστε να χρησιμεύουν σε ανάληψη πιστωτικών κινδύνων ή στάθμιση ανειλημμένων.

Αξίζει να αναφερθεί ότι στο συγκεκριμένο πρόγραμμα δίνονται στοιχεία για τον σωστό εντοπισμό όσο αφορά την αξιολόγηση επιχειρήσεων, των δυνατών και αδυνάτων σημείων, από όσους συμμετέχουν.

4.4.4 Εκπαίδευση για Αποτελεσματικές Πωλήσεις με Σκοπό την Δημιουργία Αφοσιωμένων Πελατών

Σκοπός του συγκεκριμένου προγράμματος εκπαίδευσης, είναι να βοηθήσει τον ενδιαφερόμενο εργαζόμενο στις τράπεζες να ασχοληθεί και να

κατανοήσει τα παρακάτω (Ρεπούσης 2006):

- Τους πελάτες της τράπεζας και την αγοραστική τους συμπεριφορά
- Τρόπους σωστής επικοινωνίας προκειμένου να πωλήσουν
- Παράγοντες του πελάτη όσον αφορά την αγοραστική του προσήλωση.
- Τα οφέλη που θα αποκομίσουν οι συμμετέχοντες θα αναφέρονται στην σωστή οργάνωση όλων των ενεργειών που έχουν σχέση με εσωτερικές πωλήσεις της τράπεζας αλλά και στο να μπορούν να επικοινωνούν με τους τραπεζικούς πελάτες λαμβάνοντας υπόψη τους μεθόδους ψυχοτεχνικές στοχεύοντας σε αύξηση των τραπεζικών πωλήσεων.

Τα θέματα του συγκεκριμένου προγράμματος είναι τα ακόλουθα (Ρεπούσης 2006) :

- Αρχές και μέθοδοι μάρκετινγκ και εφαρμογές τους στον χρηματοπιστωτικό τομέα
- Παράγοντες που προσδιορίζουν την αγοραστική συμπεριφορά των πελατών
- Ανάλυση αναγκών και κινήτρων αγοράς
- Βασικά στάδια στην πώληση τραπεζικών υπηρεσιών (εισαγωγή, προγραμματισμός, προσέγγιση, ανάγκες πελατών, αντιμετώπιση αντιρρήσεων, εξυπηρέτηση πελατών, τμήμα παραπόνων)
- Σωστή γραπτή και λεκτική επικοινωνία με τους πελάτες
- Μέθοδοι ψυχομετρικοί για καλύτερη επικοινωνία με στόχο τις τραπεζικές πωλήσεις.
- Ασφάλεια πληροφορικών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων

Οποιαδήποτε προβλήματα παρουσιάζονται και ταυτίζονται με την ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων αποτελεί θέμα του παραπάνω σεμιναρίου. Τα προβλήματα αυτά μπορεί να προκύψουν από την συνεχή εξέλιξη της πληροφορικής αλλά και από την απαραίτητη προστασία από διάφορες απειλές. Έτσι λοιπόν σημαντικά είναι τα θέματα που αφορούν (Ρεπούσης 2006):

- την απόλυτη προστασία του μηχανογραφικού συστήματος
- τον εντοπισμό εσωτερικών και εξωτερικών απειλών
- τους τρόπους αντιμετώπισής τους
- τις λύσεις για σωστή και αποτελεσματική προστασία τηλεπικοινωνιακών και λειτουργικών συστημάτων.

Χρησιμοποιούνται επίσης οι αρχές κρυπτογράφησης, τα firewalls, αλλά και τρόποι για μια καλύτερη προστασία σε συνεργασία με κανόνες ασφαλείας με σκοπό την ολοκληρωτική εκπαίδευση των εργαζομένων στις τράπεζες.

4.4.5 Εκπαίδευση Σχετικά με τον Χειρισμό και Λειτουργία των Αξιόγραφων

Η οποιαδήποτε μορφή αξιόγραφου και η γνώση γύρω από αυτό δίνεται από συγκεκριμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης για τους εργαζομένους στις επιχειρήσεις. Έτσι προσφέρεται η δυνατότητα στους συμμετέχοντες να μπορούν να χειρίζονται τα αξιόγραφα αυτά, να αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά τους και να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν το κατά πόσο έγκυρα θεωρούνται. Σημαντικό επίσης είναι και το γεγονός της εκπαίδευσης των εργαζομένων στη τράπεζα με σκοπό την αξιολόγηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων αναφορικά με (Ρεπούσης 2006):

- τους πιστωτικούς κινδύνους και διαχείριση αυτών
- τον εντοπισμό αιτών που είναι υπεύθυνες για αυτούς
- με ποιο τρόπο οι τράπεζες δυστυχώς επηρεάζονται σχετικά
- την αξιολόγηση ποιοτικών και ποσοτικών στοιχείων μιας επιχείρησης
- τις λύσεις για χρηματοδοτήσεις για την αντιμετώπιση πιστοδοτικών αναγκών πελατείας
- την καλύτερη παρακολούθηση δανειακού χαρτοφυλακίου
- τους τρόπους προσέλκυσης νέων πελατών

4.4.6 Εκπαίδευση Σχετικά με την Αξιολόγηση των Χρηματοδοτικών Αιτημάτων Επιχειρήσεων

Όλοι οι μηχανισμοί αλλά και οι έννοιες της οικονομίας και του

μηχανισμού της αξιολόγησης χρηματοδοτικών αιτημάτων επιχειρήσεων, παρουσιάζονται σε αυτό το πρόγραμμα εκπαίδευσης. Επίσης δίνονται στοιχεία για :

- Το θεσμικό και διοικητικό πλαίσιο
- Την ανάλυση οικονομικού συστήματος για αγορά χρήματος
- Το χρηματοπιστωτικό σύστημα και ανάπτυξη αυτού
- Τα δάνεια και πιστωτικοί κίνδυνοι
- Τα κεφάλαια και τρόπους άντλησης αυτών
- Τους χρηματοδοτικούς και επιχειρηματικούς κινδύνους
- Τους τρόπους προφύλαξης από τους παραπάνω κινδύνους με βάση τους κανόνες ιδιωτικού δικαίου.

Έτσι λοιπόν η διαδικασία αξιολόγησης επιχειρηματικού ή χρηματοοικονομικού κινδύνου γίνεται πιο εύκολη για τους συμμετέχοντες, αφού αποκτούν γνώσεις νομικές και πρακτικές. Επίσης, είναι προετοιμασμένοι και απέναντι σε κινδύνους πιστωτικούς, πιστοληπτικής ικανότητας πελατών, διαχείριση και αξιολόγηση πιστωτικών κινδύνων.

4.4.7 Εκπαίδευση Σχετικά με την Διαχείριση Καρτών και Δανείων

Όλοι οι τρόποι με τους οποίους παρουσιάζονται το θεσμικό και διαδικαστικό πλαίσιο αλλά και η προώθηση προϊόντων καταναλωτικής πίστης αφορούν το συγκεκριμένο πρόγραμμα. Χρησιμοποιώντας το excel σε χρηματοοικονομικές εφαρμογές καθημερινής τραπεζικής πρακτικής. Η εξοικείωση με το excel από τα κατώτερα και μεσαία στελέχη τραπεζών για καλύτερη διαχείριση και αντιμετώπιση προβλημάτων χρηματοοικονομικών είναι το θέμα του συγκεκριμένου προγράμματος.

4.4.8 Εκπαίδευση Σχετικά με την Χρηματοοικονομική Ανάλυση των Επιχειρήσεων

Τα θέματα τα οποία συμπεριλαμβάνονται στο εν λόγω πρόγραμμα εκπαίδευσης, είναι τα εξής ακόλουθα (Ρεπούσης 2006)

- Χρηματοοικονομικές καταστάσεις
- Στατική χρηματοοικονομική ισορροπία
- Δυναμική χρηματοοικονομική ισορροπία
- Χρηματοοικονομικοί δείκτες
- Συστήματα υποστήριξης αποφάσεων σε ότι αφορά πιστωτική πολιτική
- Χρήση κεφαλαίων
- Μέθοδοι χρηματοοικονομικής πρόβλεψης.

4.4.9 Προγράμματα Εκπαίδευσης Σχετικά με Λοιπές Χρηματοοικονομικές Λειτουργίες Εντός των Εμπορικών Τραπεζών

Λογιστική

Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης, προσφέρεται η εκμάθηση εννοιών σε σχέση με την λογιστική και με ποιο τρόπο τα δεδομένα επιχειρήσεων συνδέονται με λογαριασμούς. Επίσης, διεξάγεται ανάλυση λογιστικών καταστάσεων για το περιεχόμενος τους και την σύνταξή τους αντίστοιχα (Ρεπούσης 2006).

Δημιουργική Λογιστική

Η μελέτη γύρω από τους αριθμοδείκτες σε διαχείριση σημαντικών κονδυλίων είναι το βασικό θέμα του συγκεκριμένου προγράμματος εκπαίδευσης. Οι συμμετέχοντες μπορούν να εκπαιδευτούν στο να διαχειρίζονται σημαντικές οικονομικές καταστάσεις εντός των τραπεζών. Παράλληλα εκπαιδεύονται στο να διαχειρίζονται οικονομικούς λογαριασμούς, λογιστικά υπόλοιπα οικονομικών καταστάσεων, στοιχεία ανάλυσης οικονομικών καταστάσεων αλλά και στοιχεία οικονομικών καταστάσεων που αφορούν σφάλματα ή και παρατηρήσεις από τους ορκωτούς ελεγκτές εντός των επιχειρήσεων.

Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.)

Προσφέρονται οι βασικές γνώσεις γύρω από τα διεθνή λογιστικά πρότυπα, παρουσιάζονται οι διαφορές της ελληνικής νομοθεσίας σε σχέση με

τα ΔΛΠ, ισολογισμοί, ταμειακές ροές, τον τρόπο με τον οποίο συντάσσονται οι οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΛΠ και τέλος χρήσιμες πληροφορίες κατά τα ΔΛΠ, που μπορεί να αφορούν αναλύσεις κονδυλίων.

Εγγυητικές Επιστολές

Οι εγγυητικές επιστολές και το περιεχόμενό τους αναλύεται στο συγκεκριμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης. Δίνονται στοιχεία γύρω από τους ενδιαφερόμενους αλλά και τις ανάγκες τους, τις αρχές που ισχύουν για τις εγγυητικές επιστολές και την διαχείριση ειδικών περιπτώσεων.

Έλεγχος Ενδεχόμενης Απάτης Οικονομικών Καταστάσεων

Προσφέρονται στοιχεία τα οποία σχετίζονται με περιπτώσεις απάτης σε ότι αφορά την διαχείριση και εντοπισμό κινδύνων στις επιχειρήσεις, τον εσωτερικό έλεγχο, την εταιρική διακυβέρνηση και την επαγγελματική ικανότητα και ηθική εντός αυτών. Παράλληλα εξετάζεται και το κατά πόσο οι ελεγκτές είναι σε θέση να ασκήσουν επαγγελματικό έλεγχο σε περίπτωση απάτης σε ότι αφορά τα Πρότυπα Διεθνών Φορέων. Εξετάζονται τα στοιχεία που προκύπτουν από έρευνες γύρω από τα οικονομικά εγκλήματα.

Έλεγχος Μονάδας Διαχείρισης Διαθεσίμων

Οτιδήποτε αφορά τον έλεγχο διαχείρισης διαθεσίμων στις επιχειρήσεις αλλά και στις εμπορικές τράπεζες, παρουσιάζονται στο συγκεκριμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης. Σημαντικοί είναι και οι λόγοι οι οποίοι επιβάλλουν τον συγκεκριμένο έλεγχο στις επιχειρήσεις και τράπεζες αντίστοιχα.

Καταθετικά Προϊόντα

Το όποιο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο διέπει τα καταθετικά προϊόντα, παρουσιάζεται σε αυτό το πρόγραμμα εκπαίδευσης. Προσφέρονται αναλύσεις οικονομοτεχνικών παραμέτρων και ο τρόπος με τον οποίο επιδρούν στα καταθετικά προϊόντα. Παράλληλα δίνονται και τα χαρακτηριστικά των διαφόρων καταθετικών λογαριασμών σαν προϊόντα

πώλησης στην τραπεζική πελατεία για λόγου αποταμιευτικούς, επενδυτικούς και συναλλακτικούς.

Εκμάθηση Αρχών Μάρκετινγκ και Τεχνικών Πωλήσεων με Σκοπό την Δημιουργία Ικανοποιημένων Πελατών για τις Τράπεζες

Οι αρχές του μάρκετινγκ οι οποίες εφαρμόζονται στην κάθε τράπεζα καθώς και η χρησιμότητά τους με σκοπό την διατήρηση ικανοποιημένων πελατών, θεωρείται το βασικό αντικείμενο του προγράμματος εκπαίδευσης και το οποίο αποσκοπεί στην καλύτερη πληροφόρηση γύρω από αυτές τις διαδικασίες. Παρουσιάζονται οι νέες τεχνικές πωλήσεων για προσέλκυση νέων πελατών αλλά και για την διατήρηση των παλαιότερων.

Μεθοδολογία και Πρακτική του Εσωτερικού Ελέγχου

Ο ρόλος της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης αλλά και οι αρμοδιότητές της, δίνονται σε αυτό το πρόγραμμα. Επίσης αναλύονται οι δράσεις της είτε είναι σχετικές με την κεντρική υπηρεσία είτε με το δίκτυο. Μπορεί να είναι οργανωτικές, διοικητικές και λειτουργικές. Εξαιρούνται αυτές που έχουν σχέση με τα συστήματα πληροφορικής.

Νομικά Θέματα Συναλλαγών

Παρουσιάζονται οι βασικές αρχές του ιδιωτικού δικαίου και ο τρόπος με τον οποίο λειτουργούν. Επεξηγούνται νομικοί όροι και οι έννοιές τους, καθώς και το τραπεζικό δίκαιο και η εφαρμογή του σε καθημερινές συναλλαγές.

Ποιοτική Εξυπηρέτηση Πελατών

Το πρόγραμμα αυτό σκοπεύει να μετατρέψει τους «δύσπιστους» πελάτες σε μόνιμους μέσα από την δημιουργία προϋποθέσεων. οι οποίες θα ικανοποιούν τους πελάτες και θα δημιουργήσουν αγοραστική προσήλωση στις υπηρεσίες της τράπεζας.

Πρακτικά Θέματα Τραπεζικών Συναλλαγών

Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα παρουσιάζονται υποθετικές συναλλαγές με ποικίλους τρόπους αντιμετώπισης αλλά και κινδύνους. Δίνονται επίσης οι πιθανοί χειρισμοί, κάποιες τυχόν παρανοήσεις αλλά και οι όροι της γραφειοκρατικής εξυπηρέτησης των πελατών καθώς και οι όποιες λύσεις δοθούν και η τεκμηρίωση αυτών.

Στεγαστικά δάνεια

Όποιες απορίες υπάρχουν γύρω από την τιμή των διαφόρων νομισμάτων που αφορούν τις ξένες συναλλαγές και τις όποιες ιδιαιτερότητες αυτών, παρουσιάζονται στο συγκεκριμένο σύστημα εκπαίδευσης. Επίσης προσφέρονται χρήσιμα στοιχεία που αφορούν κατοίκους εκτός Ελλάδας, οι οποίοι μπορούν να ανοίγουν τραπεζικούς λογαριασμούς σε ξένα νομίσματα.

Τραπεζικό Απόρρητο

Σοβαρό νομικό θέμα με σχετικές προεκτάσεις, αποτελεί η εχεμύθεια η οποία πρέπει να ισχύει σε καθημερινές συναλλαγές τραπεζικές. Διευκρινίζεται το ειδικό ρυθμιστικό πλαίσιο το οποίο και διασφαλίζει την εξυπηρέτηση πελατείας, τα ειδικά ζητήματα και την αντιμετώπιση προβλημάτων που μπορεί να προκύψουν. Εξετάζονται επίσης οι αστικές, ποινικές και δεοντολογικές συνέπειες. Τέλος, δίνονται πληροφορίες γύρω από το θεσμικό και κανονιστικό για το τραπεζικό απόρρητο των ιδιωτών αλλά και των επιχειρήσεων.

Τρόποι Διοίκησης Εμπορικών Τραπεζών

- Ανάπτυξη διοικητικών ικανοτήτων τραπεζικών στελεχών
- Διευκρινίζονται οι βασικές θεωρίες ηγεσίας, επικοινωνίας, υποκίνησης των εργασιακών εκείνων ομάδων οι οποίες μπορούν να εφαρμοσθούν στον τραπεζικό χώρο.
- Αποτροπή ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
- Παρουσιάζεται το κοινοτικό κανονιστικό πλαίσιο το οποίο αφορά την πρόληψη νομιμοποίησης εσόδων τα οποία προέρχονται από εγκληματικές ενέργειες.

- Παράλληλα η συγκεκριμένη εκπαίδευση αφορά και την πρόληψη τρομοκρατίας και το ξέπλυμα «βρώμικου» χρήματος. Δίνεται έμφαση σε υποχρεώσεις προσωπικού πιστωτικών ιδρυμάτων και στην χρηματοδότηση τρομοκρατίας καθώς ακόμα παρουσιάζονται οι τεχνικές ξεπλύματος βρώμικου χρήματος.

Επίλογος – Συμπεράσματα

Βασικός σκοπός της παρούσης πτυχιακής μελέτης, ήταν η μελέτη και παράθεση στοιχείων σχετικά με το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Τραπεζών και τις σχετικές Τραπεζικές Εργασίες. Όπως σημειώθηκε, η ελληνική τραπεζική αγορά και σε σχέση με την Ευρωπαϊκή αγορά, φέρει κάποιες διαφορές αλλά και ιδιομορφίες. Φυσικά σοβαρό λόγο παίζουν τα ελληνικά χαρακτηριστικά των αγορών αλλά και το τραπεζικό σύστημα με τα ιδιόμορφα χαρακτηριστικά του. Βασικό χαρακτηριστικό είναι η μεγάλη συγκέντρωση της ελληνικής τραπεζικής αγορά στην οποία πρωταγωνιστές είναι η Εθνική και η Τράπεζα Πειραιώς.

Αποτελεί γεγονός επίσης πως ο κλάδος των εμπορικών τραπεζών εμφανίζει μια πολύ γρήγορη ανάπτυξη την τελευταία δεκαετία και η οποία προέρχεται από τις διάφορες χρηματοοικονομικές τους συναλλαγές. Ο ανταγωνισμός αυτός και σύμφωνα με τις πηγές των τραπεζών, εντείνεται συνεχώς και μείωνε τα spreads εντός Ελλάδος έως βέβαια τη στιγμή που ξέσπασε η οικονομική κρίση τον Ιανουάριο του έτους 2010.

Σημειώθηκε επίσης πως η επιστήμη η οποία ασχολείται με τη καταγραφή και τη ποσοτικοποίηση των μεγεθών μιας επιχείρησης σε χρηματικές μονάδες συστηματικά ονομάζεται λογιστική ή διεθνώς Accounting (Πομόνης, 1998). Χωρίζεται σε δύο βασικές κατηγορίες οι οποίες εξαρτώνται από το λόγο αλλά και τις πληροφοριακές ανάγκες των ενδιαφερομένων (Μπαλής, 2000). Το ενιαίο λοιπόν Λογιστικό Τραπεζικό σχέδιο το οποίο δημιουργήθηκε, δεν ήταν παρά προϊόν μιας συνεχούς έρευνας τριετής από την Ομάδα εργασίας. Η Ομάδα μελέτησε σχετικά τα λογιστικά σχέδια τα οποία αναφέρονταν στη διεθνή βιβλιογραφία καθώς και τη κατάσταση που επικρατούσε στις τράπεζες από λογιστική πλευρά, έτσι ώστε να ανακαλύψει όλες τις ιδιομορφίες και να μπορεί να τις καλύψει μέσα από το λογιστικό τραπεζικό σχέδιο.

Αντίστοιχα, οι καταθέσεις θεωρούνται η βασική πηγή προσφοράς κεφαλαίων από τις τράπεζες και διακρίνεται από σταθερότητα και ένα χαμηλό

κόστος άντλησης. Με το πέρασμα του χρόνου η εργασία καταθέσεων εξελίχθηκε σε απλή ανταλλαγή χρημάτων (Μπαλής, 2000). Αρχικά γινόταν κατάθεση χρημάτων με μια παρακαταθήκη και τα οποία έπρεπε να επιστραφούν. Ο τραπεζίτης ήταν αυτός που έπρεπε να επιστρέψει τα χρήματα και μάλιστα σ το ισόποσό τους και ειδικά από τη στιγμή που το χρήμα ήταν αναντικατάστατο.

Τέλος, σημειώνεται πως οι εργασίες εξωτερικού είναι από τις πιο σημαντικές διαμεσολαβητικές εργασίες των τραπεζών, επειδή από αυτές προκύπτουν σημαντικά ποσά προμηθειών και πιστωτικών συναλλαγματικών διαφορών. Οι διαδικασίες που παρακολουθούνται κατά την διεκπεραίωση των εισαγωγών-εξαγωγών και αγοραπωλησίας συναλλάγματος καθορίζονται από εγκύκλιες οδηγίες των διοικήσεων των τραπεζών καθώς και των νομισματικών αρχών. Κατά την εισαγωγή αγαθών ανοίγεται συνήθως ενέγγυος πίστωση.

Βιβλιογραφία - References

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

- Clifford, J. and Thorpe, S. 2007. More ways than one ... exploring the use of different learning methods in organizations, *Industrial and Commercial Training*, Vol. 17, pp.16-19
- Collis, J. and Hussey, R. 2003. *Business Research*, 2nd Edition.
- Gibons – Wood, D. and Lange, T. 2000. 'Developing Core Skills – Lessons from Germany and Sweden', Education and Training.

Ελληνική Βιβλιογραφία

- ΕΤΕ, 2010
- ΕΤΕ, 2011
- Κόγκας, Δ. 2007. *Στρατηγικό Επιχειρησιακό Περιβάλλον-Στρατηγική Διοίκηση*. Έκδοση Γ. Μπένου, Αθήνα
- Κυρίκος, Ν. 1994. *Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Τραπεζών*. Έκδοση Γ. Μπένου, Αθήνα
- Μπαλής, Θ.Α. 2000. *Σύγχρονη Χρηματοοικονομική Λογιστική*, Εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα
- Μπουραντάς, Δ. Παπαλεξανδρή Ν., 1998, *Εισαγωγή στη Διοίκηση Επιχειρήσεων*. Ε. Μπένου, Αθήνα
- Παπαδάκης, Β. 2002, *Στρατηγική των επιχειρήσεων*. εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα.
- Παπαδέας, Π.Β. 1994. *Τραπεζική Λογιστική με το Κλαδικό Σχέδιο Τραπεζών*. Έκδοση Κυριακίδη Αφοί
- Παπαλεξανδρή, Ν., Μπουραντάς, Δ., 2003, *Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων*. Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα
- Παπαδάκης, Β. 2002. *Στρατηγική των Επιχειρήσεων: Ελληνική και Διεθνής Εμπειρία*. 4^η Έκδοση, Ε. Μπένου
- Παπούλιας, Γ. 2001. *Επενδύσεις - Διοίκηση και Ανάλυση*. Σύγχρονη

Εκδοτική.

- Παπούλιας. Γ., 1993. *Χρηματοοικονομική Διοίκηση*. Γ' έκδοση, Κυριακίδη Αφοί
- Πουρναράκης. Κ., 1996. *Διεθνή Οικονομική*. Εκδόσεις Κυριακίδη Αφοί
- Πομόνης, Ν.Ι., 1998. *Λογιστική*. Εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα
- Ρεπούσης. Σπ., 2006. *Χρηματοοικονομική Διοίκηση και Διεθνής Τραπεζική*. Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα
- Τζωρτζάκης. Κ., και Τζωρτζάκη. Α., 1999. *Οργάνωση & Διοίκηση: Μάνατζμεντ Νέες Ιδέες & Τεχνικές στον 21^ο Αιώνα*. 2^η Έκδοση, Αθήνα, Rosili
- Χολέβας. Γ., 1997. *Διεθνείς Εμπορικές σχέσεις – Διεθνές Εμπόριο*. Εκδόσεις Interbooks
- Χολέβας. Γ., 1995. *Οργάνωση και Διοίκηση*. εκδόσεις Interbooks, Αθήνα